

COMPUTER

T E C H N I K A

V. évfolyam, 13. szám

Informatikai magazin

1998. április 21.

OKI

People to People Technology
 NYOMTATÓK ÉS FAXOK
 Telefon: 327-4070
 OKI InfoFax: 321-4466/1881

Weboldal
 készítése házilag
 6. old.

Baromfi alakú
 kamera és falitévé
 28. old.

Támadnak
 a makrovírusok
 7. old.

Számítás-
 technikai
 közművek
 26. old.

Partivonal
 a világhálón
 9. old.

A notebookoké
 a jövő?
 24. old.

Számítógépes
 játékkörkép
 12. old.

Szcientológia
 kontra internet
 16. old.

www.comptech.hu

DISZTRIBÚTOR:

HRP

HRP HUNGARY KFT

1133 Bp. Gogol u. 13.

Tel.: 252-6300;

E-Mail: info@hrp.hu

KYOCERA

LÉZERNYOMTATÓK

Népszerű

FS-600
6 lap/perc

Optimális

FS-1700
12 lap/perc

Deális

FS-3700
18 lap/perc

Kimagasló

FS-7000
28 lap/perc

RENDKIVÜL ALACSONY NYOMTATÁSI KÖLTSÉG!

Látogasson meg minket az

IFABO
 BUDAPEST
 1998

A pavilon 307-es standján!

Bentley Magyarország
 1052 Budapest,
 Petőfi Sándor u. 11.
 Telefon: 137-3411
 Fax: 266-2797

HP CAD Office

Modeler

GeoGraphics

Descartes

TriForma

Bentley MicroStation

Egy teljes tervezőiroda 99.900 Ft/hó*

A csomag tartalma:

- Bentley MicroStation program
- HP Kayak XU személyi munkaállomás, 266 MHz Pentium® II processzor, 4,3 GB Ultra SCSI disk, 64 MB ECC SDRAM, Matrox Millennium II AGP videokártya, HP UVGA 17" monitor
- HP DesignJet 450C A0-s színes nagyformátumú nyomtató
- HP SureStore CD-Writer Plus újríróró archíváláshoz és adatcserehez
- Support Pack (hároméves helyszíni garancia)

Ajánlott opciók:

- HP LaserJet 6P nyomtató
- HP OfficeJet Pro 1150C színes nyomtató-lapolvasó-fénymásoló egyben.

Finanszírozás:

Hároméves futamidejű tartós bérleti szerződés technológiai frissítési opcióval, 99.900 Ft + ÁFA* összegtel kezdődő havi törlesztéssel.

Teljes CAD iroda – tartós bérleti konstrukcióban

A magas színvonalú tervezési munkához milliós értékű szoftver és hardver szükséges. A HP CAD Office csomag azonban olyan megoldást kínál Önnek, ahol mindez integráltnak, HP Support támogatással kiegészítve, tartós bérleti konstrukció keretében megkaphatja.

A Bentley MicroStation programjának használatával minden mérnöki szakterület tervezési feladatai elvégezhetők.

A fotószerű élményt nyújtó látványképek, a borotvaéles vonalak és szingádzag műszaki és térinformatikai tervek előállításáról és színvonalas megjelenítéséről a HP piacvezető Kayak munkaállomása** és közismerten kiváló DesignJet nagyformátumú nyomtatója gondoskodik.

A MEGTARTOTT ÍGÉRET

(További információért hívja a fenti telefonszámot vagy a HP Hotline-t: 343-0310. HP Magyarország website: <http://www.hp.hu>)
 * A fenti ár 210 Ft/USD árfolyamig érvényes. A Hewlett-Packard a havi bérlet összegét legfeljebb a dollár árfolyamváltozásának mértékéig igazíthatja.
 ** - az IDC 1997-es adatai alapján a HP piacvezető az NT alapú munkaadóállomások értékesítésében is.

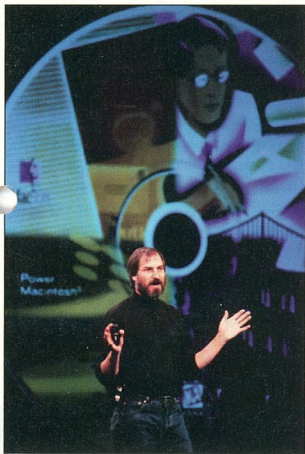

Intel alapon a Silicon

A Silicon Graphics most közzétett új stratégiai üzleti terve szerint a vállalat ezentúl arra összpontosítja erőforrásait, hogy vizuális számítógépeket és nagy sávszélességű rendszereket szállítson a cég legfontosabb piaci szegmenseire. Az akciótervben új partnerkapcsolatok létesítése, a nem kulcsfontosságú területek leépítése, valamint a vállalat üzleti modelljének és gyakorlatának átalakítása is szerepel.

A Silicon Graphics a jövőben portolja 64-bites IRIX operációs rendszerét az Intel Merced processzorára, és az elképzelések szerint néhány év alatt fokozatosan áttér a MIPS alapú rendszerekről az Intel platformra. Az új gépek mind IRIX, mind Windows NT alatt futtathatók lesznek.

Ismét nyereséges az Apple

lió dolláros, azaz részvényenként 5.64 dollár veszteségével. Az előző pénzügyi év teljes nettó vesztesége 178 millió dollár volt, leszámítva a NeXT Software felvásárlására fordított rendkívüli kiadásokat.

A második pénzügyi negyedév teljes forgalma 1.4 milliárd dollár volt, szemben az előző év azonos időszakának 1.6 milliárd USD forgalmával. A kisebb forgalom mellett lényegesen jobb eredmény jelzi, hogy sikeres volt a profiltisztítás. A teljes forgalom 50 %-át a nemzetközi piacokon elért értékesítések tették ki. Összesen 650 ezer darab késztermék került értékesítésre, ami 8 %-os emelkedést mutat az 1997-es második pénzügyi negyedévhez képest. Ázátlagos teljes árás az előző év azonos időszakában elért 19 %-ról 25 %-ra emelkedett, ami jelzi a termékek iránti növekvő keresletet.

„Az Apple minden kétséget kizáróan remek negyedévet zárt,” mondta Steve Jobs, az Apple Computer ideiglenes elnök-igazgatója. „Elégedettek vagyunk a Power Macintosh G3 számítógépek iránti erős kereslettel, ezek a gépek jelentették a negyedéves forgalom 51 %-át.”

Az Apple Computer, Inc. április 16-án bejelentette, hogy az 1998. március 27-én végződött második pénzügyi negyedévet 55 millió USD, azaz részvényenként 38 cent nyereséggel zárta, szemben az előző év azonos időszakának 708 mil-

Vám és rév

Kavart némi vihart legutóbbi szerkesztői jegyzetem. A telefonálók egy része szerint a márkák erősödése drágábbá teszi a gépeket, és ettől a magyar családok többsége nem tudja majd megvenni az egyre nélkülözhetetlenebb komputer. Így, vagyis tudatlan emberekkel nem mehetünk Európába.

Ígazuk van. Mint ahogy azoknak is, akik szerint úgy sem, ha az állam eltűri a vám és áfacsalásokat, és ezzel, ha akaratlanul is, de támogatja az egyik felet. Tessék szigorítani, és akkor meglátjuk, ki győz!

A „harmadik igazság” ismertetésére felhívtam egy közgazda ismerősöm is, aki azt mondta: bizonyítani tudja, hogy semmi értelme sincs vámot fizetnem az informatikai eszközökre. Amennyi bejön az egyik oldalon, legalább annyit igényelnek vissza jogosulatlanul a másikon, tehát csak a családok gazdagodnak.

Adatok hiányában nem tudom, hogy neki is igaza van-e, de abban biztos vagyok, hogy nem áremeléssel kellene megteremteni az egyenlő esélyeket. Inkább nekünk is csatlakozni kellene Európához abban is, hogy vámentesen jöhessen az országba a korszerű technika. Ezzel megszűnne a csempészes árelőnye, kialakulna a verseny és az árak sem emelkednének. És abban is biztos vagyok, hogy amit a költségvetés vesztené a vámon, az kamatostól bejönne a révén.

Lónyai László

PÁLYÁZAT

Én és a számítógép

Ezzel a címmel hirdet lapunk három korcsoportban – 14. év alatt, 14. és 18. között, illetve 18 év felett – számítógépen készült grafika, illetve hagyományos rajz kategóriában pályázatot. A műveket legkésőbb április 30-ig kérjük eljuttatni a szerkesztőségbe, levélben (PersonArt Kft., 1141 Komócsy u. 5–7) vagy e-mailen (comptech@comptech.hu, tárgy: „pályázat”). A legjobb grafikák és rajzok alkotói között értékes számítástechnikai eszközöket sorsolunk ki, összesen egymillió forint értékben. A beküldött anyagok május 1-jétől a web-oldalunkon (<http://www.comptech.hu>) is megtekinthetők, illetve lehet szavazni is rájuk. Eredményhirdetés az IFABO-n. A legjobb műveket a Computer Technikában bemutatjuk.

COMPUTER TECHNIKA

A Népszabadság informatikai magazinja
Internet: <http://www.comptech.hu>
webdesign: Guards Rt.

Lapalapító: PersonArt Kft.
Felelős szerkesztő: Lónyai László
Szerkesztő:
Jávorszky Béla Szilárd, Klátyk István
Munkatársak: Fülöp Norbert, Gecece Mariann,
Horváth Balázs, Szabó Gabriella

Kiadja a Népszabadság Részvényszerűsítési
Felelős kiadó:
Lengyel L. László, ügyvezető igazgató
Szerkesztőség és reklámiroda:
PersonArt Kommunikációs Ügynökség
1141 Budapest, Komócsy uca 5-7.
Kereskedelmi és hirdetési igazgató:
Gyuraki Attila

1141 Budapest, Komócsy uca 5-7.
Telefon: 469-30-30, Telefax: 469-30-40
e-Mail: comptech@comptech.hu
CompuServe: 100324.654

Tördelés, tipográfia: PersonArt
Nyomás: Révai Nyomda Kft.

ISSN 1418-2432

Tervezett internet-lehallgatás

(c/net/Internetto) A holland parlament felsőháza megszavazott egy törvénymódosítást, amelynek értelmében a telekommunikációs cégek csak akkor árulhatják szolgáltatásait, ha hálózataik lehallgathatók bünyői nyomozás céljából. Ha az alsóház is elfogadja a törvényt, dominóhatású lehet: más országok is követhetik Hollandia példáját. A polgárjogi aktivisták szerint így a magánbeszélgetések titkossága sérül, mivel az interneten az információ csomagokban utazik, és egy csomagban össze vannak zsúfolva több beszélgetés vagy levelezés darabjai is. A törvény megszületését valószínűleg meggyorsította az XS4ALL holland szolgáltató tavalyi vitája a rendőrséggel; a szolgáltató nem volt hajlandó kiadni egyik felhasználója magánlevelezését. Az angol bűnüldözési hivatal tavalyi jelentése is hasonló törvény létrehozását sürgeti.

PC/TV-szövetség jön létre

(InfoWorld Electric) A Microsoft és a Sony megegyeztek: egyesítik egymás technológiáját mindkét cég termékeiben, hogy ezzel

megvalósítsák a személyi számítógép és a televízió technológiájának egymáshoz való közelítését. A Sony beleegyezett, hogy megveszi a Microsoft Windows CE operációs rendszer licencjogát, majd létrehoz egy „bizonyos terméket”, valamint a Microsoft is megveszi a Sony Home Networking Module-jának licencét, hogy a „Windows CE egy bizonyos verziójával” használják.

Netes reklámozás: növekvő piacok

(Reuters/Internetto) Az internetes reklámzásra 907 millió dollárral többet költöttek a különböző cégek – állítja az Internet Advertising Bureau. A Netemes Reklámozási Hivatal elnöke, Rich LeFurgy szerint 1997 jelentette az igazi áttörést a piacon. A legutóbbi felmérésben 200 céget vizsgáltak, a statisztikák alapján a költségek utolsó negyedévi növekedése elérte a 335,3 millió dollárt, ez a harmadik negyedévben 227,1 millió dollár volt. Az internetes reklámozás kezdő átvenni a hagyományos médiumokban – elsősorban a televízióban – használt formákat. A fogyasztási termékek a reklámok 31 százalékát tették ki, a számítástechnikai termékek és szolgáltatások 30 százalékot, pénzügyi szolgáltatások 18 százalékot, a telekommunikáció pedig 11 százalékot.

Virtuális titkárnő

(Newsbytes/Internetto) „Virtuális titkárnőt” tervez kiadni a General Magic ez év közepén. A MagicTalk hangfelismerő technológiára épített Serengeti program egymillió kifejezést ismer, amire kb. 5000 válasszal reagálhat. A forgalomban lévő hangfelismerő programokkal szemben a Serengeti nem igényli a felhasználó hangjának betanítását.

Lynch kalandjátéka

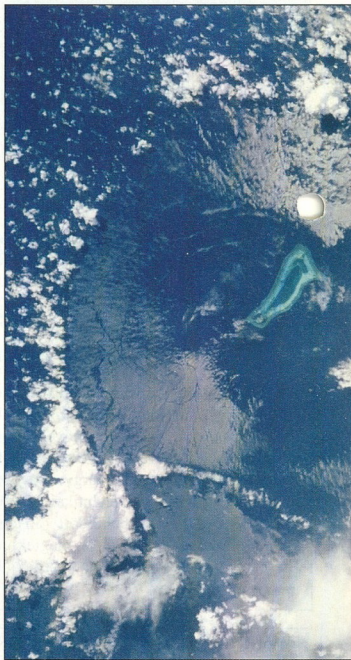
(Internetto) David Lynch Woodcutters From Fiery Ships című digitális kalandjátékán dolgozik, ami DVD-ROM-on, az interneten és regény formában fog megjelenni 1999 nyarán. A 250 millió yenes multimédia projekt a Bandai játékgyártóval közösen készül, de Lynch az executive producer és ő a sci-fi horror írója is.

109 dollár lesz a Windows 98

(c/net/Wired/Internetto) 109 dollár lesz a hivatalosan június 25-én megjelenő Windows 98 ára, a számítógép-kereskedők járus végén kapják majd meg a programot. Az upgrade ára 109 dollár, a teljes rendszer 209 dollárba kerül majd. Az operációs rendszer hardverigénye a következő: 486-os vagy nagyobb processzor, legalább 16 MB memória, 120–300 MB hely a winchesteren. A rendszert jelenleg 100 ezer végfelhasználó teszteli, közülük 70 ezren 30 dollárt fizettek azért, hogy kipróbálhassák a terméket.

Támadás a Microsoft hatalma ellen

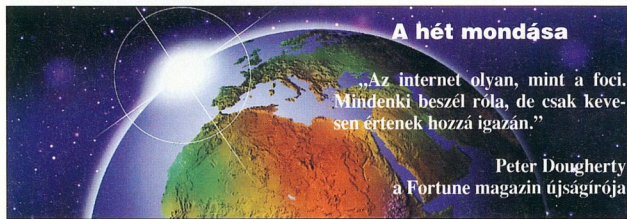
(New York Times) A Microsoftot kritizáló ipari vezetők egy csoportja egy 10 pontos memorandumot nyújtott be az amerikai igazságügyi minisztériumba, melyben azt javasolták: a minisztérium kötelezze a Microsoftot az alkalmazásokat gyártó üzletének az operációs rendszer üzletétől való elválasztására. Valamint, hogy állítson fel egy rendszert a Microsoft üzleti gyakorlatának ellenőrzésére; kötelezze a Microsoftot, hogy legyen nyitabb az operációs rendszerének leírásában; tiltsa meg a cégnek, hogy újabb termékeket kapcsoljon a Windows operációs rendszerhez; fossza meg a Microsoftot a szoftverkompatibilitási labora-

A hét mondanója

„Az internet olyan, mint a foci. Mindenki beszél róla, de csak kevesen értenek hozzá igazán.”

Peter Dougherty
a Fortune magazin újságírója

tóriumától (ami Windows 95 elfogadó logót adományoz azoknak a termékeknek, amelyek megfelelnek a Microsoft követelményeinek). A Microsoft egyik vezetőjének reakciója: „Ez a versenytársaknak egy olyan kívánságlistája, amelyhez sem az ipar, sem az ország törvénykezése nem nyújt valós alapot.”

Digitális halhatatlanok

(*Internetto*) A Magyar Irodalom Háza (MIH) Digitális Halhatatlanok címmel virtuális nemzeti intézmény alapítását kezdeményezi. A program célja egyebek mellett, hogy a magyar szépirodalmi műveit elérhetővé tegye előbb a Sulineten, később az interneten szabadon, emellett adatbázisba gyűjtse a nemzeti értékek számító legjelesebb jelenkori szépirodalmi műveket. A MIH életjáradék jellegű jogdíjmegváltást fizet a magyar irodalom legjelesebbjeinek 1998. július 1-jétől 2000 végéig, illetve ha az anyagi források engedik, később is. A díj a minimálbér négyszeresének megfelelő havi összeg. A díjra idén a 43 élő Kossuth-díjas és Babérkoszorús író, költő jogosult, 1999-től pedig az addigi díjazottak, vagyis a Digitális Halhatatlanok Társasága maga választ. Az új publikált művek 15 napon belül kerülnek fel a webre. A program költsége idén 50 millió Ft, '99-ben és 2000-ben 100-100 millió Ft, melyet a Nemzeti Kulturális Alap biztosít.

Alternatív kódolás

(*Science*) Ronald Rivest, MIT kriptográfusa az elektronikus titkosítás egy alternatív megközelítését javasolta, ami megoldhatja a jelenlegi vitát a harmadik személynél tárolt titkosítási kulcs fölött. A hagyományos titkosító programokkal ellentétben, Rivest technikája nem az üzenetbitek felcserélgetésén alapul. Ehelyett minden bithez egy „üzenetazonosító kód” (MAC) tartozik, majd ezeket helytelen MAC-kel rendelkező véletlenszerű bitekkel keverik. Ez utóbbi a „pelyva”. Az üzenet fogadója egy a feladóval közös titkosító kódot használ, hogy „kirostálja” a hamis biteket. A folyamat leírása a <<http://theory.lcs.mit.edu/~rivest/chaffing.txt>> file-ban található.

Csuklón hordható PC

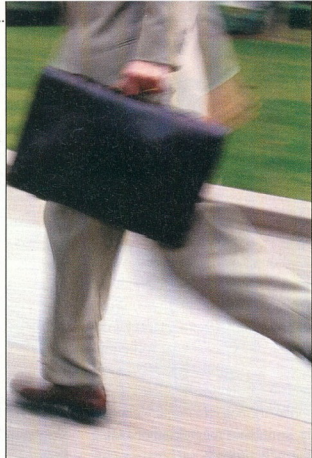
(*Investor's Business Daily*) A Seiko Instruments június 10-én Japánban fogja bemutatni a világ első csuklón hordható PC-jét. A 285 dolláros „Ruputer” karóra képes lesz más PC-kről történő adatleltételre, beleértve ebbe a szövegfájl-okat és képeket. Továbbá három, a Windows 95-ön futó program is lesz rajta. A felhasználók infravörös sugarak segítségével tudnak majd adatokat cserélni.

Tenyértrükk

(*Wall Street Journal*) A 3Com Corporation védjegyének megsértése miatt perrel szembenéző Microsoft beleegyezett, hogy megváltoztatja a kézi számítógépe nevét „Palm PC”-ről „Palm-size PC”-re, hogy elkerülje a 3Com népszerű kézi eszközeivel, a PalmPilot vonallal való összetévesztésüket.

Jön a ReBirth 2.0

(*Wired/Internetto*) Júniusban várható a svéd Propellerheadstól a techno szubkultúra alapjait képező hanggenerátornál talán kicsit mélyebb soft-synth, a ReBirth új verziója. Ismeretes, hogy a ReBirth egy Roland TR-808-as dobegépet és két TB-303-as bass generátort emulál – meglepően hitelesen. Az új kiadásban ehhez még hozzájön egy újabb dobegép, a Roland TR-909. Az 1981-ben bemutatott, fentebb említett Roland egységek voltak felelősek azért a technokultúráért, ami végül is a '80-as évek folyamán kialakult. Akkoriban néhány száz dollárt kértek egy darabért, manapság azonban mintegy 2000 dollárt kell fizetnünk, ha eredetihez kívánunk hozzájutni. Akadtak olyan „hackerek”, akik nem voltak megelégedve a 808-as hangzásával, és inkább egyedi hangokat tettek bele (például jungle.) A Propellerheads üdvözölte ezeket a kezdeményezéseket, ennek hatására az új ReBirth-öt modulárisra szervezték, a nyárón

megjelenő CD-ROM-on pedig számos efféle kiegészítés is megtalálható lesz majd. (<http://www.propellerheads.se/>)

A szabadság jövője a hálón

(*Newsbytes/Internetto*) Szeptember 4-én kezdődik egy háromnapos konferencia Budapesten, amely szervezői szerint az első Kelet-Európában ebben a témában: The Outlook for Freedom and Privacy on the Internet, vagyis a szabadság és a magánélet jövője az interneten. A konferenciát az amerikai polgárjogi szervezetek szövetsége (ACLU), a Center for Democracy and Technology és az Electronic Frontiers Foundation szervezi, a Magyar Emberi Jogi és Dokumentációs Központtal és a magyar polgárjogi szervezetek szövetsége közösen szervezik, támogatója a Global Internet Liberty Campaign. A szervezők össze akarják hozni az emberi jogi szervezeteket és más nem kormányzati szervezeteket a térség vezető internetmunkálátóival és a kormány képviselőivel.

Az online rulett betiltása ellen

(*AP*) Az internetes szerencsejátékokat betiltani szándékozó amerikai törvényjavaslat igen heves tiltakozást váltott ki, mind a szerencsejátékokban érdekelt felek részéről (beleértve a lóversenypárt és az indián törzseket is), mind a számítógépipar részéről (beleértve azokat a szoftvertyárgatókat, akik az Internet Szabadsága – Freedom of the Internet – nevű csoport létrehozásakor szövetkeztek). A javasolt törvény fő támogatója Jon Kyl arizonai szenátor azt reméli, hogy néhány héten belül szavazás lesz ebben a kérdésben. Továbbá azt tervezi, hogy az 1961-es törvényt, ami megtiltja az államok közötti szerencsejátékokat, kiterjeszti a műholdas kommunikációra és a virtuális játékokra is, mint például az online rulett.

Ablakot nyitunk a világra

Weboldal készítése házilag

Napjainkban az élet minden területe kapcsolatba hozható az Internettel. Nem telik el óra, hogy a médiumokból ne hallanánk utalásokat, érdekességeket a világhálóval kapcsolatban. Leggyakrabban egy témához tartozó internetcímet ajánlanak, vagy a saját webcímüket hirdetik a másorok. Biztos felmerült az olvasóban a kérdés, vajon akárkinék lehet saját weboldala, amit bárki megtekinthet a világ bármely tájáról?

Már viszonylag kis számítástechnikai ismerettel (például irodai alkalmazások, szövegszerkesztők, táblázatkezelők ismerete) könnyen és gyorsan készíthetünk saját háziszemet. Ehhez csak kell keresni egy szolgáltatót, amelynek szerverére feltöltjük az oldalhoz tartozó fájlokat. Majdnem az összes internetszolgáltatónál van ilyen lehetőség. Akadnak azonban olyan helyek is, ahol

csak kevés tárkapacitást (körülbelül 5MB) kapunk, ám ingyenesen (például www.geocities.com).

Hogyan kezdjük neki a tervezésnek? Nézzük át, hogy milyen szoftverek közül választhatunk!

A www (world wide web, világméretű háló) a dokumentumok, képek publikálásának egy módja, az internet grafikus oldala, amely az úgynevezett http-n (Hyper Text Transfer Protocol) alapul. A dokumentum a html (Hyper Text Markup Language) segítségével készül, ami tulajdonképpen egy leíró nyelv. A html fájl egy szöveges állomány, amely magából a szövegből és különféle kódokból áll, melyek meghatározzák a megjelenítendő szöveg formáját. Ebből láthatjuk, hogy ha valaki ismeri a html nyelv kódjait, egy egyszerű szövegszerkesztő programmal is előállíthatunk html fájlokat, melyeket a böngészőprogramok képesek feldolgozni és megjeleníteni. De nem kell megijedni, több olyan weboldal tervezésére készült szoftver kapható (illetve ingyen letölthető), amelyek teljesen más elven működnek.

Ez az elv az úgynevezett WYSIWYG (What You See Is What You Get, amit látsz, azt kapod). Az ilyen jellegű webszerkesztők barátságos, ikon- és egérvezérelt programok, melyek leginkább egy szövegszerkesztőhöz hasonlítanak. Kiválasztjuk a hátteret, begépeljük a kívánt szöveget, könnyedén változtathatjuk a betűk méretét és színét, képeket illeszthetünk a szövegbe. Ezek után elkészítjük a szükséges lin-

keket (kapcsolatokat), amikkel meghatározhatjuk, hogy például az autót ábrázoló ikonra kattintva jusson a homepage-ünket nézegető „szörfös”. Amikor elkészítettük az oldalt, egyszerűen elmentjük .htm kiterjesztéssel, és az oldalon lévő képekkel együtt elküldjük egy internetszolgáltató szerverére. Ott kapunk egy címet, amelyet ezután egy böngészőbe írva megjelenik saját honlapunk, a Föld bármely pontján van is a kíváncsi internetező.

Az egyik legelterjedtebb böngészőhöz, a Netscape Navigatorhoz is adnak egy WYSIWYG webszerkesztőt, mellyel könnyedén dolgozhatunk, bár ne várjunk tőle extra szolgáltatásokat. Az igazán profi szövegszerkesztő alapú szoftvereket használnak.

Ha különleges hatásokat szeretnénk, de nem szeretjük a kódolást, akkor köztes megoldást jelenthet a kétféle editálótípus keveréke, amely kihasználja a WYSIWYG könnyű kezelhetőségét, és ha extra hatásokat szeretnénk, akkor mellette láthatjuk az aktuális oldal html forráskódját. Így mindkét szerkesztési módban tudunk dolgozni, amely meggyorsíthatja a munkánkat (ilyen jellegű szoftver például a HotDog).

ott/hon/lap

OTT/HON/LAP

Internetes pályázat középiskolák számára

ott/hon/lap

A Computer Technika Magazin (a Népszabadság informatikai magazinja), a Guards Távközlési Rt. és a Csizsár Jenő vezette Apukám világa rádióműsor (Petőfi Rádió) internetes honlaptervező pályázatot hirdet középiskolák számára.

A verseny célja, hogy a diákok aktív részvételével népszerűsítse az internet kommunikációs és egyéb felhasználási lehetőségeit mind helyi, mind globális szinten.

A verseny lényege, hogy a diákok (iskolánként legfeljebb 3 csapat, csapatonként maximum 10 fő) elkészítik iskolájukat és városuk, kerületük bemutatkozó honlapját. A bemutatkozó oldalak az interneten jelennek meg. A verseny 1 000 000 Ft ösztöndíjjal, amely összeg az első három legjobb pályamunka között kerül – a szakmai zsűri véleménye alapján – kiosztásra, de a látogatók szavazatai alapján külön közönségdíj is kiadunk. A különdíjak a támogatók által felajánlott tárgyereményekből tevődnek össze, összesen négy kategóriában.

Az OTT/HON/LAP pályázaton bármely magyarországi középiskolai oktatási intézmény részt vehet, iskolánként három csapattal. Egy csapat legfeljebb 10, tanulmányait az iskolában folytató diákból állhat.

A zsűri és a szakmai előkészítő bizottság neves közéleti és szakmailag elismert személyekből került összeállításra, ezzel is emelve a verseny színvonalát.

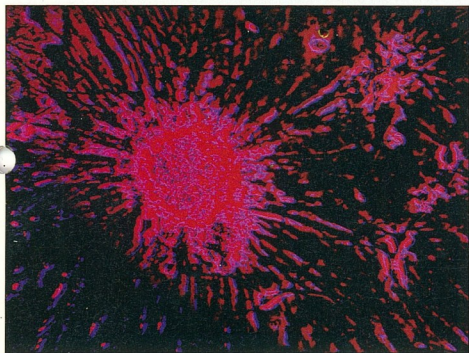
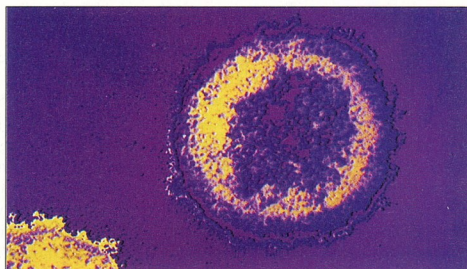
A pályázatoknak a meghatározott, internet kompatibilis technikai feltételek szerint minősítő ötletpályázat formában kell elkészíteniük az iskola információs oldalait. A részletes technikai, tartalmi és jelentéskészítési feltételek megtekinthetők az interneten a <http://suli.gyaloglo.hu/palyazat> címen.

A jelentkezők a fenti feltételek mellett, a Guards Rt. leveleméire (Budapest, 1242 Pf. 359.) 1998. április 30-ig visszaküldött jelentkezési lappal jelezhetik részvételi szándékukat.

A pályaműveket 1998. május 20. és május 31. között kell az arra kijelölt számítógépes tárhelyen az írásban megjelölt címen elhelyezni.

A beérkezett pályamunkákat a „Gyalogló” (<http://gyaloglo.hu>) elnevezésű programban tesszük nyilvánossá.

Március 13-án, pénteken állítólag több mint négyezer komputer omlott össze egyetlen vírus által. Mások szerint a nap észrevétlenül múlt el. Egy dologban azonban mindenki egyetért: a makrovírusok sokkalta veszélyesebbek, mint nagyapjuk, a mindenki által évekig rettegett Michelangelo.

A legnagyobb komputeriadalom évfordulójának előestéjén a Michelangelo vírust továbbra is vita és titok veszi körül. A mai legfőbb veszély mégsem ez a lassan aggastyánnak számító vírus, hanem egy lényegesen fiatalabb vad hajtás: a makrovírus.

„Makrovírust alapvetően úgy lehet kapni, hogy csak végzed a dolgodat, és közben word dokumentumokat továbbítasz” – mondja David Stang a Quarterdeck antivírus kutatóközpont munkatársa. A makrovírus a legundokabb, mert meg tudja fertőzni a különböző operációs rendszerek futó komputereket. Mindaddig, amíg az alkalmazás érintetlen, a vírus terjedni tud, és ez a legnagyobb veszélye.

A kulcs a vírusokhoz a közös írányelv, melyek a mindennapi alkalmazásokban találhatók, mint például a word vagy az excel. A felhasználók általában olyan dokumentumokat készítenek, amelyekben a makrovírusok át tudják formálni a szöveget, vagy ki tudják venni a szerkesztési jele-

ket a dokumentumból. „Ráadásul mivel ezeket a dokumentumokat az emberek sokszor e-mailen is elküldik, a vírusok viszonylag gyorsan el tudnak terjedni akár több kontinensnyi területen is” – így Stang.

„Helyezd el a makrovírusokat az interneten, és világ legnagyobb méretű rombolására nyílik lehetőség” – emeli ki David Chess, az IBM antivírus laboratórium tudós kutatója. Chess szerint amióta a makrovírusok színre léptek, a pc-vírusos esetek megketőzödték a világban. Az IBM antivírus laboratóriuma becslése szerint a makrovírusok talán ezer esetből két helyen ütnek fel a fejüket, negyedévenként. Ez önmagában nem tűnik soknak, de ha belegondolunk, hogy egy eset 300, vagy annál több computert is jelenthet, akkor jogos az aggodalmunk.

Annak ellenére, hogy az antivírus szoftvercégeknek állandóan fogócskát kell játszaniuk, a termékeik egyszerű munkát vé-

geznek – mondják a szakemberek. A felhasználóknak mégis sokat kell még várniuk arra, hogy lazábban kezelhessék a makroproblémát. A legnagyobb veszélyforrás ugyanis maga a felhasználó. „A vírusok mindaddig veszélyeztetik gépeinket, amíg az emberek naivak” – mondja Peter Shipley biztonsági tanácsadó. Peter egy éven keresztül vizsgálta a makrovírusok problémakörét, az esetek többségében úgy találta, hogy a felhasználók nem alkalmazzák az antivírus szoftvert rendszeresen, vagy egyszerűen még installálni is elfelejtik.

„Mindenkinek meg kell értenie, hogy amíg valaki nem tervez golyóálló operációs rendszert, addig be kell érniük az antivírus szoftverrel” – hangsúlyozta Peter. Shipley szerint habár az antivírus (AV) védelem régebben kizárólag nagyobb cégek hatáskörébe tartozott, manapság mindenkinek, akinek a PC-je az internetre, vagy bármilyen hálózatra rá van kötve, nagyon kell figyelnie. Ez persze meglátszik az AV termékek kínálatában is. Ebben az évben több antivírus szoftvert kapható, mint eddig bármikor.

A legtöbb forgalmazó többszörös operációs rendszerekhez is ajánl támogatást, mint például a Windows 95 és a Windows NT, vagy néhány verzió a DOS-hoz, a OS/2-höz, a Windows 3.1-hoz, vagy a Macintoshhoz.

Az antivírus szoftverek általában kétfélek: a szoftver vagy csak akkor vizsgálja át a fájlokat, ha külön utasítják, vagy pedig a háttérben működik, és minden tevékenységet egyszerre vizsgál.

Az internetet használók megsokszorozódása rendkívül kiszélesítette a piac vásárlói szokásait, erre az AV-árúsítók a termékek használatának egyszerűbbé tételével válaszoltak. A programok használói kétféle megközelítést egyikét választhatják. A hagyományos, meghajtott központi programoknál a szoftverhez manuálisan kell hozzárendelni a célmédiát (file, folder, vagy drive) minden egyes kereséskor, ezen az elven működik például a Norton AntiVirus.

A második választási lehetőség, egy komplikáltabb, feladatközpontú módszer. Az ezen az elven működő programok megengedik, hogy meghatározunk néhány víruskereső feladatot, amelyeket később gyakran szeretnénk használni. Habár a feladatközpontú megközelítés megengedi, hogy gyorsan és könnyen alakíthassuk a keresések irányát és intenzitását, sok termék csak átfogó ismeretekkel kezelhető biztonságosan.

A legtöbb AV programban egyébként van egy időzítő, amely megengedi, hogy futtathassunk egy keresést, amíg nem használjuk a PC-nt. Ez azért előnyös, mert a teljes keresés nagymértékben lelassítja a rendszerünket.

Az AV programok közül szinte mindegyik képes megtalálni ismeretlen vírusokat, de a tökéletes működés érdekében rendszeresen frissített vírusismeretre van szükségük. A Dr. Solomon's Software kivételével mindegyik árúsító ajánl ingyenes új vírusismeretet a weboldalaikon.

H. Gy.

Ftp-archívumok

Internet-suli XII.

Az elektronikus levelezés „kortársa”, 25 éve született az ftp (file transfer protocol), az a fájlátviteli szabvány, amelyet az interneten sok rendszerben ma is használnak. Az ftp lehetővé teszi szöveges állományok, szoftverek és más adatállományok átvitelét a mi gépünk és a címzett gép között, mindkét irányban. A szolgáltatásokat a kezdetek kezdetén erre a célra írt ftp ügynökprogramok segítségével lehetett igénybe venni, a felhasználók a parancssorba különleges utasításokat beírva tudtak barárogolni a távoli számítógépen.

Ma már a www az ftp archívumokra is kiterjed, ha ismerünk egy ftp:// kezdetű internetcímet, a böngészőnk ennek felkeresésekor sem jön zavarba. A böngészőprogram ablakában megjelenik a másik gép könyvtár- és fájlstruktúrája, a könyvtárak és fájlnyek linkeket rejtjenek. Egy könyvtár nevének kijelölésével annak tartalma jelenik meg előttünk, egy fájlnyvre kattintva pedig a letöltésre adunk utasítást.

A webet csak a színes, multimédiával dúszított oldaláról ismerők megkérdézhetik, miért van szükség erre az egészre. Nagyon egyszerű: az interneten keresztül számítóépes programokat tartalmazó ftp könyvtárak is hozzáférhetőek (gyakran naprakész frissítéssel). Az ftp archívumokból a programok és kiegészítő állományok (vírusirtók, zenék vagy éppen játékokhoz készített pályák) mellett rengeteg nyilvános adat, dokumentumok vagy egész könyvek szövege letölthető.

Mielőtt a lassú átviteli sebesség miatt végképp feladjuk egy több megabájtos állomány letöltését egy USA-beli gépről, meg lehet nézni, talán már létezik tükörzése a hazai ftp archívumokban. A keresést kezdetjük az egyik legjobb hazai ftp-kereső oldalán (<http://anonymous.njszki.hu>). Itt a fájlnév alapján kutathatunk a hazai ftp állományokban, és könnyen ráakadhatunk egy hazai linkre.

Első lépésben azt kell megtudnunk, mi a keresett program neve. Például nem is gondolnánk, hogy cp32e405.exe-nek hívják a Netscape legújabb verziójú böngészőjének telepítő-készletét. Ezt a Netscape honlapján, a letöltések oldalán (www.netscape.com/download) deríthetjük ki, ha az operációs rendszert és a verziót megnevezve végre „kijutunk” a Netscape megfelelő ftp oldalára.

Ha a hazai ftp archívumokban nem akadunk a keresett állományra, látogassunk el egy nemzetközi ftp keresőoldalra (például <http://ftpsearch.ntnu.no>). Az ftp állományok hálón való kutatásához nagyon jó eszköz lehet még az archie, ezzel az anonymous ftp-vel elérhető adatállományokra kereshetünk rá. A www.fsz.bme.hu/hungary/ftp.html címen a hazai ftp szerverek listáját, és egy elfogadható sebességű archie oldal címét találjuk.

A sima böngészővel tökéletesen fel lehet térképezni egy ftp archívumot, de valódi ftp-zéshez jobb beszerezni egy Windows alapú programot. Így még gyorsabbak lehetnek a letöltések, és nem bűnülnek le váratlanul. Ajánlott a CuteFTP, vagy Windows 95 alá a WS FTP95, esetleg a haladóknak a rejtett könyvtárak felkereséséhez WaReZ! FTP.

Tudni kell azt, hogy nem minden ftp szerver nyilvános. Sőt mi több, mindenhol kérdezik a felhasználónevet és a hozzávaló jelszót. Ellentmondásnak tűnhet, hogy mégis mindenki számára hozzáférhetőek az anonymous-ftp rendszerek. Amikor a böngészőprogramunk bejut egy ilyen gépre, a belépéskor „anonymous”-ként kér bebecsátást, „password”-ként pedig a gépünkön szereplő e-mailcím adja meg. A mindenki számára elérhető fájlok és könyvtárak minden ftp-szerveren a „pub” könyvtárban vannak. Bár a hálózatok egy része névtelenül is használható, ezzel nem illik visszaélni.

Vértes A. Balázs

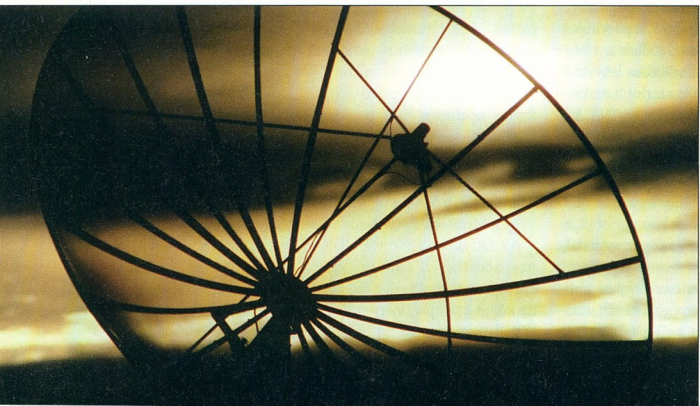
A HÁLÓ VILÁGA

INTERNET2. A Qwest telefontársaság 500 millió dollár értékű nagy sebességű telekommunikációs szolgáltatást adományoz a gyorsabb internetet építő amerikai egyetemeknek, jelentette be Al Gore alelnök. Az Internetto jelentése szerint több mint 120 egyetem vesz részt az Internet2 nevű projektben, melynek célja egy olyan egyetemközi hálózat kifejlesztése, amely a jelenlegi internetnél ezerszer gyorsabb. A Qwest vonalaira, a Cisco és a Nortel hálózati technológiájára épülő hálózat idén kezd működni, és 1999 végére épül ki teljesen.

ÚJ CÍMKESOROZAT. Az Educom kitalált egy metacímeként nevezett digitális címkesorozatot, amit az oktatási dokumentumokba lehet beágyazni, megkönnyítve ezzel, hogy a keresők rátaláljanak azokra a webben. A metacímeket tartalmazó dokumentum információit szolgáltatnak majd többek között a lap tartalmáról, címéről és kiadójáról, és arról, hogy az mikor lesz online elérhető.

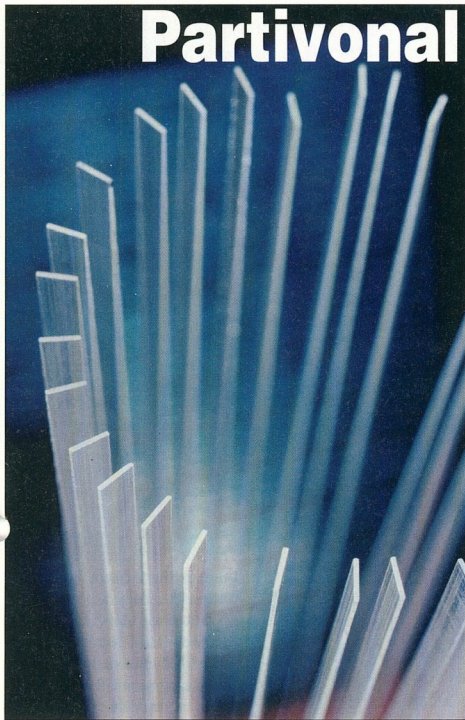
A SPAM HÁBORÚ VÉGE? Békét kötött a spamellenzők népes tábora a Spamkírálynak nevezett Sanford Wallace-szal, miután Wallace hivatalosan bejelentette, hogy ezentúl semmiféle spamhez köthető megnyilvánulása nem lesz – adta hírlit az Internetto. A 29 éves Wallace bejelentette továbbá, hogy támogatni fogja a Kongresszus döntésére váró Notizens Protection Actet, ami teljes illegálisba számítná a kétértelmű reklámokat. Spamford Wallace megerősése fél évvel az után jött, hogy kitiltották Amerika összes internetszolgáltatójától, mivel Cyber Promotions nevű cégével napi 25 millió reklámot zúdított a mit sem sejtő felhasználókra.

INTERNET-KERESKEDELEM. A webkiadók legutóbbi konferenciájának egyik hozzászólója szerint az amerikai kormány becsülése a jövő elektronikus kereskedelmét illetően messze elmarad az egyéni előrejelzésektől. Míg a kabinet e kereskedelmi tevékenységet 2000-re 365 milliárd dollárra becsülte, addig az ipar szakértői szerint a valóság képlet közelebb lesz 1 billió dollárhoz. Az MIT Media Lab igazgatója, Nicholas Negroponte azt állította, hogy a tranzakciók körülbelül 70 százaléka üzlet és üzlet közötti kereskedelem lesz. Eközben a Sun Microsystems vezető tudosa, John Gage a Java alapú „okos kártyák” használatát propagálja, jelezve, hogy az ilyen kártyák széles körű elterjedése katalizátorként fog hatni az online vásárlásoknál.

Partivonal a világhálón

Néhány alapvető IRC parancs:

Az IRC-n minden parancs / jellel kezdődik!

/join #csatorna (ezzel belépünk az általunk meghatározott csatornába)

/query nickname (ezzel személyes beszélgetést kezdeményezünk azzal, akinek a nevét a nickname helyett beírjuk)

/part #csatorna (ezzel elhagyjuk a csatornát)

/quit (kilépünk az IRC szerverről)

Ezek csak az alapvető parancsok, aki többre kíváncsi, nézze meg a HELP-et a mIRC-ben, vagy várja meg a folytatást.

A programban ezután még be kell állítani néhány dolgot. Elsőként a file menü setup pontjában azt, hogy melyik IRC szerverre akarunk fellépni. (A tapasztalatok szerint ezek közül a legjobb az irc.internet.to.hu szerver.) Ezek után a setupban a nick name-hez azt is be kell írni, hogy milyen nevet akarunk az IRC-en használni, majd megadjuk az e-mailcímlünket, és ha mindezekkel kész vagyunk, akkor a full name-hez beírhatjuk az igazi nevünket (ez nem mindig célszerű). Ha mindent jól beállítottunk, megnyomjuk a Connecting to IRC server gombot, és már rajta is vagyunk az IRC szerveren. Ezután válaszunk ki, hogy melyik csatornára akarunk bemenni. Ezt a következők begépelésével tudjuk megtenni: */join #csatorna*. Célszerű magyar csatornára bemenni, ezekből van már néhány, például: #hungary, #magyar, #getto, #klub.hu, #bravo.hu, #csajszi.

Lónyai Gábor

(lonyai@hotmail.com)

Az interneten nem csak üzletelni, levelezni, információt keresni lehet, hanem csevegni is. A mai internetező fiatalok egyik nagyon népszerű elfoglaltsága az IRC néven ismert chatelés, ami lényegében a telefonos partivonalak internetes megvalósítása.

De mi is ez valójában? Az IRC (Internet Relay Chat) egy olyan kétirányú kommunikáció, amelyben ha az egyik fél beírta a másiknak az üzenetet, a partner azt másodperceken belül megkapja. Frásos üzenetváltásról, csevegésről van tehát szó, amely abban különbözik a levelezéstől, hogy „real time”, azaz egyidejű kommunikáció. Olyan, mint egy telefonbeszélgetés, csak frásban.

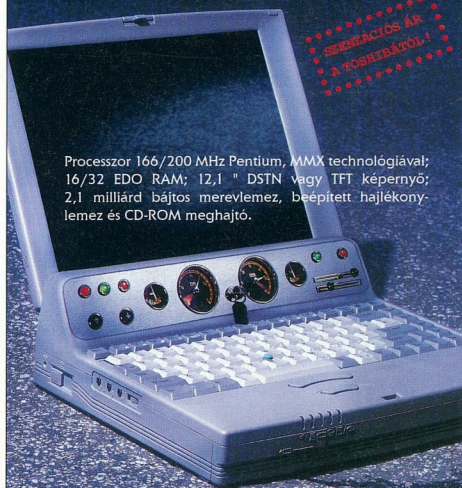
És miért ilyen népszerű? Mert egyetlen ilyen csatormán egyszerre akár százan is bent lehetnek. És ami a legfontosabb, valamennyien egyszerre tudnak egymással beszélni! Emellett még szórakoztató is, mert arról lehet beszélni, amiről az ember csak akar: az időjárásról, az előző héten feldezett nőről vagy srácról, buliról, moziról. Persze ha valaki nem a szabályok szerint viselkedik, akkor azt „ki lehet rugni” a csatornából, azaz meg lehet szüntetni a beszélgetéshetőségét egy időre.

Ha valaki jól viselkedik, annak is lehet adni valamit. Ezt a valamit operátornak, azaz op-nak hívják. Az operátor kitilthat bárkit, adhat jogokat, meg tudja változtatni a csatorna főcímét, mindezt egyetlen egérgomb lenyomásával – feltéve, ha olyan programot használ, ami megengedi ezt. Ha valaki esetleg személyesen akar valakivel beszélni, azt is meg lehet tenni, nyithatnak úgynevezett privát csatornát.

A chat tehát lényegében olyan, mint egy partivonal csak sokkal több ember van bent, és nem kerül egy vagyonba...

A kommunikációra az IRC-ek legtöbbször szerint a legalkalmasabb a mIRC elnevezésű program. Win 95 operációs környezetben működik, ingyenes szoftver, tehát nincs más teendő, mint letölteni a <http://www.mirc.co.uk> címről.

Új notebook sorozat a Toshibától

*****
SZERZACRÓS ÁR
A TOSHIBÁTÓL!
*****

Processzor 166/200 MHz Pentium, MMX technológiával;
16/32 EDO RAM; 12,1" DSTN vagy TFT képernyő;
2,1 milliárd bájtos merevlemez, beépített hátlejtőnyomólemez és CD-ROM meghajtó.

EXTRÁK ALAPÁRON

A számítógép munkaterülete

Ha beszélgetés közben a számítógépre terelődik a szó, előbb-utóbb általában elhangzik a kérdés: hány megát van? Harminckettő – hangzik a válasz, és ebből rögtön tudható, hogy a gép egy kicsivel a mai alapszint felett van. A memória mérete ugyanis döntően befolyásolja a gép teljesítményét. Ha nincs elég belőle,

a leggyorsabb processzorral is csak vánszorog a gép, míg egy memóriadiuplázás szárnyakat ad a régebbi gépnek is.

Ha bekapsoljuk a számítógéppünket, akkor a processzor az első utasításait töltik függetlenül az úgynevezett ROM-ból (Read Only Memory, csak olvasható memória) kapja. Ezen a me-

mórián, mint azt a neve is jelzi előre megírt, „beégetett programok” található, melyeket a hardver gyártója készít. A ROM olyan memória, mely tartalmát mindig megőrzi, még akkor is, ha kikapsoljuk a géppünket. Az alaplapon van egy BIOS-nak (Basic Input Output System, alapszintű bemeneti-kimeneti

rendszer) nevezett modul is, ennek a tartalmát átirátjuk. Ide kerülnek azok a rendszeradatok, amelyeket a felhasználó megváltoztat, például a betöltési sorrend, a különféle címek, megszakítások, satöbbi. A BIOS sem felejt el az adatokat, erről egy lítiumelem gondoskodik.

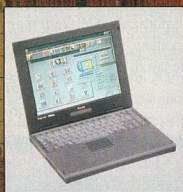
A számítógéppünk munkaterülete a RAM (Random Access Memory, tetszőleges hozzáféréssű memória), ide kerülnek azok az adatok és programok, melyeket a processzor a továbbiakban használni fog. Bizonyára sokan emlékeznek még a régi gépekre (C64, Spectrum), hogy ezek 64 kB-os memóriával szinte minden feladatot meg lehetett oldani. A hardverek fejlődésével egyre nagyobb és tetszősebb programok kerülnek piacra. Így ma már nem ritka, hogy a pár éve még hatalmasnak tűnő 16 MB (megabyte) RAM sem elegendő a megfelelő működéshez.

A nagyméretű RAM-ra nemcsak a terjedelmes programok miatt van szükség, hanem a futtatás gyorsasága miatt is. Ha a munkaterületünk nem elég nagy, akkor a háttértárolóból (floppy, winchester) nem tudunk egyszerűen elegendő adatot a RAM-ba betölteni, és így gyakran kell az újabb adatokért ezekhez az eszközökhöz fordulni, ami jelentősen megnöveli programunk futási idejét.

A memóriákat alapvetően két fő csoportba sorolhatjuk: a dinamikus (DRAM) és a statikus (SRAM) RAM-okba.

A DRAM-okat, illetve ezek különböző fajtáit használjuk a számítógépek rendszermemóriájához. A dinamikus RAM-ok (DRAM) kis kondenzátorok sokaságából állnak, melyek az integrált áramkörös technológiával nagy kapacitást, több Mbyte-os eszközök előállítását teszik lehetővé. Itt az adatok töltések formájában tárolódnak, ha a kondenzátor töltött állapotban van, a bit logikai értéke 1, kisültött állapotban 0. A kondenzátorokban tárolt töltések előbb-utóbb kisülnek. Ezért a dinamikus memóriákat

megérkezett!

A szokatlanul kis méretű noteszgépet most kedvező áron vásárolhatja meg. A 3,6 cm vékony, mindössze 2,4 kg súlyú Digital HiNote ULTRA 2000 ára most csak 419 900.- Ft+ÁFA. És amilyen kicsi a mérete, olyan nagy a teljesítménye és a felszereltsége*, nem is beszélve a 3 éves Digital garanciáról! De siessen, mert a rendelkezésre álló készlet is szokatlan tempóban fogy!

Viszonteladóink listáját megtalálhatja honlapunkon: a www.digital.hu webcímen.

digital

*Felszereltség:

166 Mhz Pentium MMX, 512 Kb level-2 cache, 32 Mb EDO RAM, 2M video, 12,1" aktív TFT, 1024x768 felbontás, 1,44 floppy, 12x CD-ROM, 2,1 Gb HDD, beépített TouchPad és 16 bites audio, type II és III PCMCIA slot.

Gondok a memóriában?

időről időre frissíteni kell, ami azt jelenti, hogy az összes cella tartalmát ki kell olvasni, majd vissza kell írni (refresh). Természetesen a frissítés ideje alatt a RAM a processzor számára nem hozzáférhető, ami lassítja a rendszer működését. Jelenleg a dinamikus RAM-ok elérési ideje 60-80 ns között van. (ns = nanosecondum, egymilliórd nanosecondum = 1 másodperc.)

A DRAM-ok szerkezete mátrixos felépítésű, azaz sorokra és oszlopokra osztott. Az aktuális cella egy sor és egy oszlop címzésével elérhető. A hagyományos DRAM-fajta a gyors lapmódú FPM RAM (Fast Page Mode RAM). Ennek lényege az a feltételezés, hogy a legközelebbi memória-hozzáférés a soron következő, vagy annak közelében lesz, így elegendő csak az oszlop cím megadása mindaddig, amíg a címzés a sort el nem hagyja.

Az EDO RAM (Extended Data Output) 10-15 százalékkal gyorsabb az FPM RAM-nál. Az elve hasonló a gyors lapmódú olvasáshoz, de az adat a kimeneten hosszabb ideig áll rendelkezésre, így a processzor könnyebben elérheti azt, tehát kisebb lesz a várakozási idő. Az EDO-RAM-ok általában csak Pentium alaplapon működnek hibátlanul. Az

SDRAM (Synchronous DRAM) esetében mind a beviteli, mind a kiviteli adatokat a processzor órajeléhez szinkronizálja. A DRAM cellákat két tömbbe szervezzük, így a hozzáférés a két tömbhöz váltakozva történhet. Ez a típusú memória akár 100 MHz sebességig is használható.

A statikus RAM-ok (SRAM) jóval gyorsabbak a dinamikus RAM-oknál, itt az információ a szilíciumlapkán, mint kapcsolók – billenőkörök – tárolódik, vagyis a bit állapota mindaddig megmarad, amíg azt felül nem írjuk, vagy meg nem szüntetjük az SRAM áramellátását. Itt nincs szükség az adatok frissítésére. Ezek a billenőkörök hihetetlenül gyorsak, hozzáférési idejük: 8-30 ns között van. Az SRAM-ok nagyon sok helyet foglalnak el a szilíciumlapkán, ami korlátozza az egy integrált áramkörbe épített memória nagyságát, és természetesen jelentősen növeli az előállítás költségét is. Ez a gyakorlatban annak, hogy a PC-kben az SRAM-okat elsősorban úgynevezett gyorsítótárakban (Cache Memory) használják. A gyorsítótárak mérete általában csak 64 kbyte és 512 kbyte között szokott mozogni.

Érdekes még megemlíteni a PB SRAM-ot (Pipelined Burst Static RAM, adatsatornás co-

portos statikus memória). A PB SRAM-ok elérési ideje 4-8 ns, ami lehetővé teszi a 133 MHz-es órajel használatát is minimális várakozási ciklussal.

Ha a processzor adatot kér a rendszermemóriától és az még erre nem áll készen, akkor a mikroprocesszor várakozó állapotba kénytelen váltani. Egy 33 MHz-es órajellel hajtott processzornak ahhoz, hogy várakozás nélkül tudjon adatot olvasni az almemóriából, a memóriának 30 ns sebességűnek kellene lennie. Ilyen gyors DRAM azonban nincs, ezt a korlátot hivatott kiküszöbölni a cache memória. Amikor a processzor adatot kér a memória valamelyik rekeszéből, azt a gyorsítótár vezérlője (cache controller) beolvassa a cache memóriába, és még néhány utána következő rekesz tartalmát,

Memóriáarak:

16 MB	5 800 Ft
32 MB	10 000 Ft
64 MB	24 000 Ft
128 MB	56 000 Ft

ugyanis a processzor nagy valószínűséggel a legközelebbi ciklus alkalmával a soron következő memóriarész fogja kérni.

Ma már a kereskedelemben az alaplapba illeszthető memóriák-nak két fajtájával lehet találkozni: a 72 érintkezős, 32 bites SIMM modul (Single Inline Memory Module), és a 64 bit adatbusz-szélességű, 168 érintkezős DIMM modul (Dual Inline Memory Module). Mindkét memóriamodul általában használható a legtöbb Pentium alaplapon.

L. P.

intran@mail.datanet.hu

Egy kis teszt

Könnyen kipróbálhatjuk, milyen nagy szerepe van a gyorsítótár-nak. A BIOS setupban letilthatjuk a gyorsítótárat, az az External Cache értéknél Disable-re állítjuk. Újraindulás után tapasztalhatjuk, hogy gépünk elviselhetetlenül lassu lesz, tehát gyorsan engedélyezzük ismét a cache memóriát, azaz állítsuk „Enable”-re.

Új notebook sorozat a repülőrajthoz

Mindent elkövetünk azért, hogy jó startot vehessen a mobil PC világba. Bizonyítékunk az új Satellite sorozat, melynek minden típusában szériatartozók a hajlékonylemez és a CD-ROM meghajtó. Mindehhez egyszerű kezelhetőség, legendás megbízhatóság és totális teljesítmény társul. Mindez olyan áron, ami valóban megindító. Egyből több ok arra, hogy sebességre kapcsoljunk és felkeressük a legközelebbi Toshiba viszonteladót.

SATELLITE 300CDS: 439 900 Ft

+25% áfa

In Touch with Tomorrow

TOSHIBA

A.L.D.A. Kft., 1117 Budapest, Prielle K. u. 4. Tel: 206 0551 Fax: 206 5143 - APCON Kft., 1026 Budapest, Pasaréti út 6./A Tel: 275 0041 Fax: 275 0043 - APSTOL Kft., 1092 Budapest, Ferenc kör. 32. Tel: 215 3666 Fax: 215 2928 - BONYER Kft., 115 Budapest, Petzvál J. u. 30/A Tel: 203 5298 Fax: 203 5297 - C.A.I. Bt., 1102 Budapest, Költői Cs. S. u. 18-20. Tel/Fax: 263 2222 - CLAN Kft., 4085 Fülöpmező, Kiskunagrád tér 4. Tel/Fax: (08) 345 081 - CANYS Kft., 1077 Budapest, Wesselyei u. 13. Tel/Fax: 206 0778 - COM 2000 Kft., 1126 Budapest, Ugozsa u. 4/A Tel/Fax: 202 6368 - COMPUTER GARAGE 173 Budapest, Petőfi út 152. Tel/Fax: 256 4777 - COSPECH Kft., 2310 Dunaménfő, Sorokút ut 9. Tel/Fax: (24) 470 008 - EFT-Endi 1112 Budapest, Rákó u. 41. Tel: 203 5298 Fax: 203 5297 - FLASH4 Kft., 1016 Budapest, Naghyégy tér 8. Tel: 118 8683 Fax: 214 0405 - GARAS KERESKEDE Kft., 1073 Budapest, Kertész u. 5. Tel: 322 1688 Fax: 342 7363 - HELPWARE Kft., 1173 Budapest, Ugozsa u. 40. Tel: 256 9158 Fax: 256 5865 - HINET Kft., 1064 Budapest, Podmaniczky u. 77. Tel: 302 5010 Fax: 302 5011 - HAKKOTREND Székesérvény 1143 Budapest, Hungária kör. 65. Tel: 383 4356 fax: 383 7888 - MEGATREND 1082 Budapest, Üllői út 52/B Tel: 333 7629 Fax: 333 7316 - MIKROPRO Rendszerház 1065 Budapest, Nagyenyed u. 51. Tel: 153 0111 Fax: 269 0151 - MODUSE Rt., 1089 Budapest, Gólgóca u. 6. Tel: 303 9033 Fax: 303 9006 - NADOR Rendszerház Kft., 1141 Budapest, Köztégy u. 26. Tel: 363 5045 Fax: 363 5647 - OFFICE DEPOT Pórus Center Tel: 419 4151 Fax: 419 4220 - PARIANET Kft., 1082 Budapest, Üllői út 82. Tel: 399 6600 Fax: 332 4995 - PC-BOX Kft., 6722 Szeged, Mátyás u. 12. Tel: (62) 486 486 Fax: 316 455 - PRC Kft., 1076 Budapest, Wesselyei u. 27. Tel: 352 7040 Fax: 342 0031 - QWERTY Kft., 1111 Budapest, Bantik B. út 14. Tel: 166 9377 Fax: 185 2687 - RACIO-NET Kft., 2040 Budabur, Budapest út 70. Tel: (23) 417 013 Fax: (23) 417 314 - SBRWARE Kft., 1031 Budapest, Vízimérő u. 2-4. Tel: 242 6331 Fax: 242 0103 - SID-SYSTEM Kft., 8600 Sóska, Fés. u. 16. Tel/Fax: (84) 316 978 - SUMMA-COMP Kft., 1078 Budapest, Murányi u. 48. Tel: 322 4419 Fax: 322 4695 - SYNERGON Rt., 1041 Budapest, István út 16. Tel: 399 6600 Fax: 399 6699 - SZÜV Rt., 1145 Budapest, Szugly u. 9-15. Tel: 363 0054 Fax: 363 4004 - TEXELEKTRONIK Kft., 2040 Budabur, Rákóczi u. 38. Tel: (23) 415 836 Fax: (23) 416 472 TRADE COMP Rt., 1003 Budapest, Király u. 34. Tel: 322 5494 Fax: 322 5494. Toshiba márkaképviselet: TECHNITRADE Rt., 1147 Budapest, Öv u. 185. Tel: 467 6111 Fax: 252 6420.

Számítógépes játékkörkép

A számítógépes játékok olyanok, mint a filmek: többségükben a nyers erőszakra, a brutalitásra építenek. Pszichológusok, szülők és kívülállók persze vitatkoznak arról, hogy a durva és véres filmjelenetek passzív befogadása milyen hatással van az érett és kevésbé érett személyiségekre. A számítógépes játékok azonban sokak szerint a filmnél is veszélyesebbek: bennük a játékos saját személyiségétől, tudásától, ügyességétől függően be-

tozat régóta az, amikor mindent a játékos szemzőgéből látunk. A Doomnak és klónjainak (Hexen, Quake, Duke Nukem) egyetlen igazi célja az öldöklés. Több számítógépet összekötve ezek is játszhatók egymás ellen. Jelenleg a Quake 2 a sláger, grafikus és szonikus megoldásai háborzongatóak, gyengébb idegzetűek részére tökéletes áloműző.

Küzdősportok

A küzdősport-játékok kezdetben a hagyományos válfajok (dzsúdó, karate) számítógépes változatai voltak, ma viszont már jobbra ezek utcai variánsai dominálnak, amúgy „üsd, vágd, nem apád!” stílusban előadva. A két küzdőfél közül általában az egyik (két játékos esetén mindkettő) irányítása a feladat, leginkább gyorsaság és ügyesség szükséges hozzá. A veredős játékok

királya ma is a Mortal Kombat, friss verziója összesíti az eddigi részek erényét, a megismert ütő-rúgás sorozatokat, a kivégzéseket. Manapság ezen a területen is a 3D a divat (lásd Virtua Fighter), de a régebbi stílusúakból sincs hiány (példa: Streetfighter).

Kalandok

A kalandjátékok többsége kitáltat vagy valós történelmi eseményen alapul, a főszereplőt irányítva kell a legkülönbözőbb feladatokat megoldva elérni a vég-ső célt. A játékosnak elsősorban jó logikára, problémamegoldó készségre és ötletgazdagságra van szüksége, no és némi gyorsaságra. Stratégiai elemek csak elenyésző számban fordulnak elő bennük. A kalandjátékok hátránya, hogy csak idegen nyelven elérhető (persze nyelvtanuláshoz ez éppen praktikus), néhány

A legismertebbek talán a Sierra termékei, melyek sorozatban kaphatók: a Larry (humoros, de pikáns témája miatt kiskorúaknak nem ajánlott), a Space Quest (sci-fi, humor nem jellemző), a King's Quest (Grimm-meséken alapul, érzékartalom csak a meséknek megfelelő mértékben). Ezen kívül itt van még a Monkey Island, egy humor alapú kalózsztori, de hódítanak a többkevesebb horrorolemekkel tele-tűzdelte kalandjátékok is, mint a The beast within, az Alone in the dark, az Ecstática, vagy a legbrutálisabbak, a Phantasmagoria és a Cyberia. És megjelen az emancipált öldöklő, a női Indiana Jones, Lara Croft (Tomb Raider).

Szerepcserék

A szerepjátékok a kalandjátékokhoz hasonló jellegűek, a különbség, hogy itt a szereplők képességeiket meghatározó tulajdonságokkal rendelkeznek, melyeket a játék során fejleszteni lehet. A fejlesztés leggyakoribb módja a harc, más (nem csak emberi) lények legyőzése – játékonként változóan véresen. Itt már több ügyességre és gyorsaságra van szükség, a problémamegoldó készség nem annyira létszükséglet. A játékok témája leginkább a sci-fi és a fantasy,

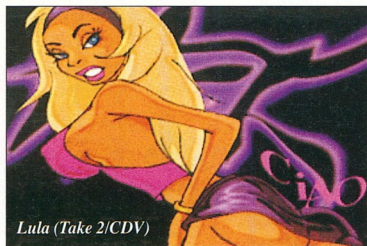
World League Soccer (Eidos Interactive)

folyásolhatja annak menetét. Így a játék közben – aktívan – alkalmazott viselkedésmódot óhatatlanul is a valóságos életre vetítheti ki. Mások szerint nem eszik ennyire forrón a kását, mindez csak tükre a társadalomnak, és nem a gyerekek tehetnek róla, ha az időnként rémisztően betorzul.

Nézzük hát röviden, pontosan mi is a vita tárgya. Azaz jöjjön egy kis számítógépes játékkörkép, vér szerinti sorrendben haladva.

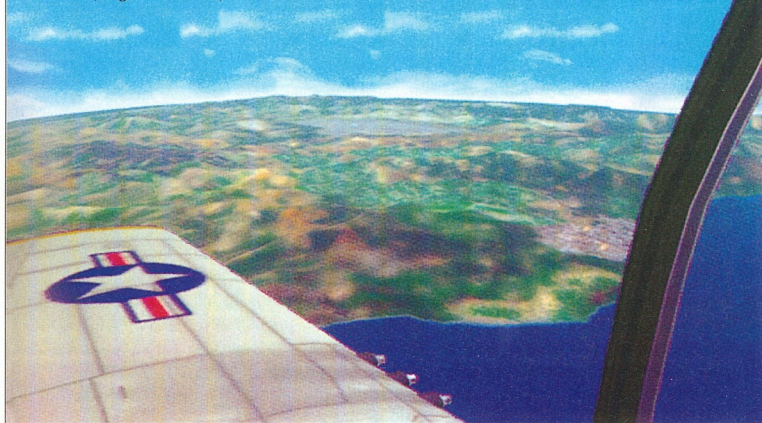
Akciók

Messez a legnépszerűbbek, messze a legnagyobb gyorsaságot, ügyességet és gyomrot igénylik. A játék általában pályákra osztható, egyes szintjein akkor jutunk túl, ha már mindenkit kiirtottunk. A szolidabb kivitelezésű (úgynevezett platform) játékok – ahol inkább csak meghatározott dolgok összegyűjtése a cél – főleg játékkonzolokra (Sega, Nintendo, Super Mario) léteznek, PC-n elsősorban a vérbőség a meghatározó. Az elmúlt években háromdimenziós környezetbe kerültek, páratlanul animáltak. A legnépszerűbb vál-

Lula (Take 2/CDV)

Sabre Ace (Virgin Interactive)

lásd Land of Lore, Diablo. A szerepjátékok azért is egyre kedveltebbek, mert az újabb változatok több számítógépet összekapcsolva egymás ellen vagy egymással szövetkezve is játszhatók. Az idei tavasz nagy favoritja a Fallout (Mad Max után szabadon), mely sokak szerint egyike a legjobbban kidolgozott és kitalált szerepjátékoknak. És ma már az erotika is vakosan megjelent ezen a területen: néhány hete a boltokban a legújabb termék, a Lula: megtanulhatjuk, hogy egyetlen lány futtatásából kiindulva hogyan hozhatunk létre országos szexhálózatot.

Stratégiák

A stratégiai játékok célja elsősorban az, hogy egy vagy több ellenféllel szemben győztesen (elsőként) kerüljünk ki a játék végén. Gyakori a háborús (néha történelmi) téma: a stratégia ez esetben főként hadviselést jelent, csapatokat kell irányítani, egyre újabb és pusztítóbb fegyverekkel harcolni (Command & Conquer, Red Alert, Warcraft). Sok stratégiai játék játszódik az űrben, galaxisokat kell meghódítani, idegen lényekkel kell harcolni (Masters of Orion, Imperium Galactica, utóbbi magyar nyelven is). A békésebb stratégiai játékok közé tartozik a Sim- és a Theme-sorozat (közülük a legismertebb a Sim City, a Theme Park és a Theme Hospital). Ma már klasszikusnak számít a Settlers, a Civilization és a Panzer, a karácsonyi piac favoritja az Age of Empire volt, 1998 legkeresettebb termékei jelenleg a valós idejű stratégiai feladványok, mint a Myth: The Fallen Lords, a Close Combat 2 és a lapunkban három héttel ezelőtt bemutatott 3RD Millennium.

A stratégiai játékokra jellemző, hogy a hódító-csatázó jelleg ellenére nem az erőszak jeleneteiben van a hangsúly, sokkal inkább a játékos stratégiai érzékén.

Szimulátorok

Több változat létezik, a legkeresettebbek az autós és repülőszimulátorok. 3D-esek, élethű grafikával, elsősorban a játékos gyorsaságát és ügyességét igénylik. Az

Age of Empires (Microsoft)

egyszerű, szolidabb autóversenyek (Forma-1 GP, Rally Championship, Need For Speed, Scamer, Test Drive és ezek újabb verziói) erőszaktartalma általában a karambolozásban kimerül, bár sci-fi környezetbe helyezett változataiknál (Megarace, POD) az autót már fegyverekkel is felszerelték. A legbrutálisabb autós szimulátor jelenleg talán a Carmageddon, melyben kifejezetten a pusztítás a cél: zebrán menő nyugdíjas, vagy járdán baktató babakocsi nő elütése igen sok pontot ér.

Repülő szimulátorokból is többféle van, a műkedvelő repüléstől (MS Flight Simulator, Flight Unlimited) kezdve a háborús/űrjárási, bevetésorientált verzióig (F-22, X-Wing, Wing Commander). Ebbe a kategóriába tartoznak még a (harci) helikopterek (Apache, Longbow, AHX-1), a tank- (Armored Fist), hajó-, illetve tengeralattjáró-szimulátorok (US Navy Fighters) is. Az erőszak itt általában hadviselést jelent, cél az ellenség legyőzése, megsemmisítése. Nagy részük szintén játszható hálózaton, egyszerre, egymás ellen.

Csapatportok

Majdnem szimulátorok. A küzdősportoknál lényegesen hu-

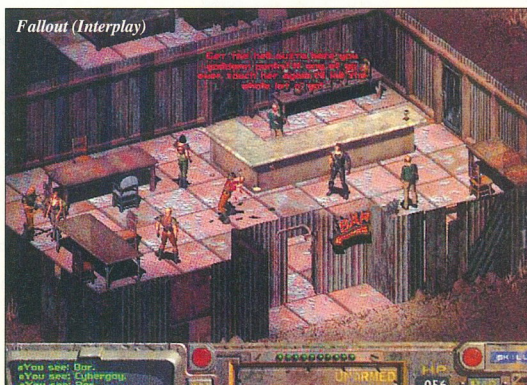
mánusabbak, bár az újabb verziókban a szabálytalanságok egyre szélesebb skálájára nyílik lehetőségünk. A legismertebbek közülük a foci (Fifa Soccer, Actua Soccer, World Football), a hoki (NHL Hockey) és a kosárlabda (NBA Live) játékok.

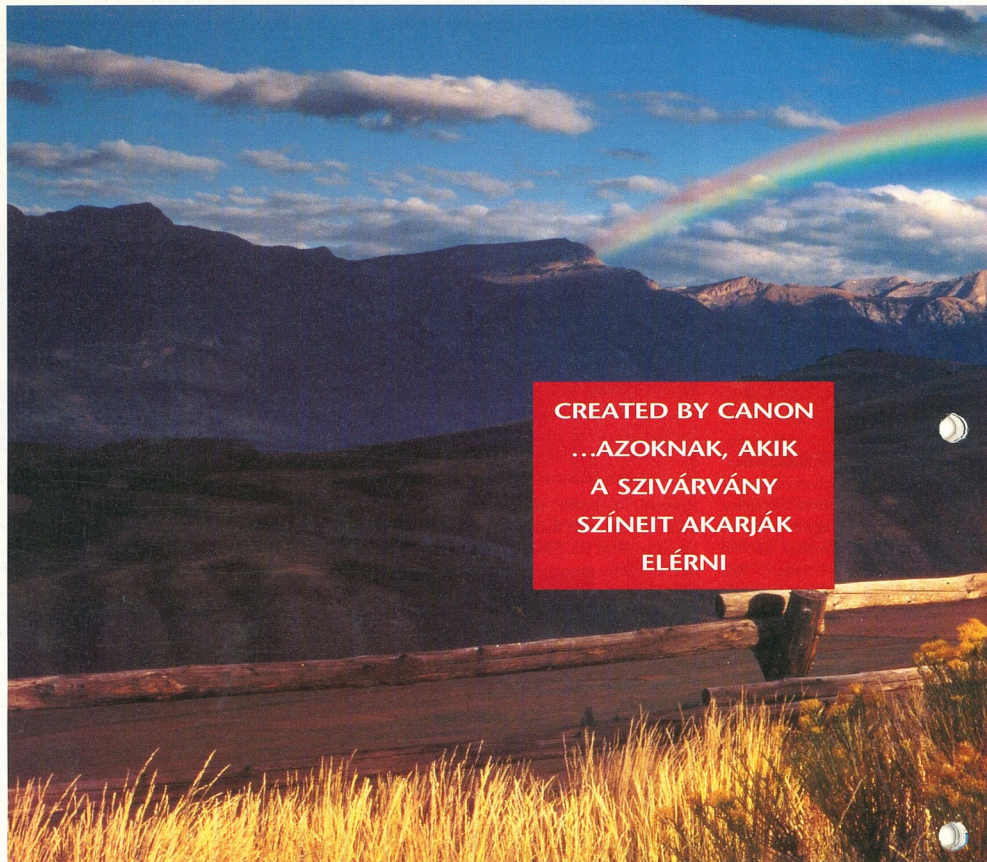
Készségfejlesztők

Általános vélemény, hogy a kisiskolás (5–10 éves) korban a számítógépes játékoknak kiemelt szerepet kellene vállalniuk a készségfejlesztés és ismeretterjesztés/oktatás területén. Az ilyen jellegű kiadványok általában több kis játékot tartalmaznak, több interakció kívánunk meg a játékostól, ezáltal óhatat-

lanul fejlesztve gondolkodásmódot, logikai érzéket, nyelvtudást. Ebben a körben találhatóak angol nyelvű, ismert rajzfilmes figurák között, úgynevezett action-pack vagy animated storybook stílusú játékok (például Lion King, Herkules). Magyar nyelvű kiadvány csak kettő van: a Hupikék Törpikék, mely jó minőségű magyar szinkronjával (eredeti rajzfilmes hangok) tűnik ki, illetve a Félix és Tsa, ahol családorientált környezetben egy kutya és két gyerekfigurával játszható tíz különböző játék. Ez utóbbi megkapta a Magyarországi Gyermekéért Mozgalom ajánlását is.

P. B.

Canon**FOTÓMINŐSÉGŰ NYOMTAT**

**CREATED BY CANON
...AZOKNAK, AKIK
A SZIVÁRVÁNY
SZÍNEIT AKARJÁK
ELÉRNI**

**BJC-250
KOMPAKT SZÍNES NYOMTATÓ**

**BJC-4300
SOKOLDALÚ SZÍNES NYOMTATÓ**

**BJC-4650
NAGY FORMÁTUMÚ SZÍNES
NYOMTATÓ**

Igazán szép, eleven színeket szeretne látni kinyomtatott ábráin, fotóin? A megoldás: Canon PhotoRealism. Meg fogja győzni Önt. A Canon PhotoRealism

nem csupán kitűnő minőségű nyomtatási technológia, hanem igazi filozófia azok számára, akik a legjobbat akarják. Garancia arra, hogy az Ön

elképzelései mindig megvalósulnak, akár a lehetlent is valóra váltva. Borotvaélesen, gyönyörtű színekben. A Canon PhotoRealism garantálja

FaxBank: 2-333-666/1030

CANON Hungaria Kft.: 1134 Budapest XIII., Váci út 37. Tel.: (1) 465 8020 Fax: (1) 270 4080

**BJC-7000
NAGY TELJESÍTMÉNYŰ,
PROFESSIONÁLIS NYOMTATÓ**

a fotóminőségű nyomtatást mindegyik Canon Bubble Jet nyomtatóval. Így Ön bármelyiket válassza is, a Canon fotorealisztikus nyomtatási technológiája

egészen egyedülállóvá teszi majd dokumentumait. Összetéveszhetetlené, felülmúlhatatlanná. Minden nyomat olyan lesz, mint egy fénykép, egy

pillanatfelvétel, a természet eredeti színeiben tündökölve. Ez az igazán fotorealisztikus nyomtató...

A szólásszabadság csapdájában

Szcientológia kontra internet

„Azért írunk, hogy felhívjuk a társadalom figyelmét egy szcientológia nevű, veszélyes szektára... Fiunk, Ron L. Hubbard Dianetika című könyvének hatására iratkozott be szcientológiai tanfolyamokra. Mivel a kurzus sok pénzbe került... abbahagyta egyetemi tanulmányait és belépett az Egyházba, mert a tagok kevesebbet fizetnek a tanfolyamért” – írja két kétségbeesett szülő az interneten is olvasható nyílt levelében. A hagyományosan erős családi kötelékben élő indiai házaspárnak nehéz volt megemésztenie, ami számtalan szülővel már megtörtént: miután megpróbálták szembesíteni fiukat azzal a sok aggasztó információval, amit a Szcientológiai Egyházzal kiderítettek, teljesen elvesztették vele a kapcsolatot.

Az írás csak egy apró mozzanata annak az igencsak valóságos háborúnak, amit a szcientológia és ellenfelei vívnak a virtuális térben. A (kezdetben) korlártalan szólásszabadságot és információáramlást biztosító, több millió embert összekötő számítógépes hálózat kiváló eszközként ígérkezett a titokzatoskodó szekták leleplezésére. Mivel az inter-

nethez hozzáférők szinte bármit publikálhatnak, az „Egyháznak” komoly fejfájást okoz, hogy miképpen korlátozhatja a rá zúduló kritikát. A hálózatot ugyanis elárastották a gazdagon dokumentált, kritikus hangvételű honlapok, amelyek betekintést nyújtának a szekták „bűnlajstromába”. (Az internetfelhasználók nagy része, vállalatok és újságok, de magánszemélyek is publikálnak efféle elektronikus oldalakat, a World Wide Web-en, a „világhálón”.) A kritikusok mindezt kihasználva bírósági iratokat, egykori tagok beszámolóit, a szcientológia orvosi módszereit leleplező írásokat és az internetháború legfrissebb híreit közzéteszik a hálózaton, és elektronikus fórumokon informálják egymást az „Egyház” lépéseiről.

Természetesen nincs hiány szcientológiai anyagokban és Ron L. Hubbard-életrajzban sem.

A szcientológia számára az internet azonban leginkább veszélyforrás, és ezért a szekták igyekeznek „szerzői jogaira” hivatkozva legális és sokak szerint illegális módszerekkel is elvenni a kritika életét.

1995 nyarán egy meghasonlott szcientológus egy titkos memorandumot juttatott el az alt.regili-

on.scientology (a.r.s.) nevű elektronikus fórum egyik felhasználójának. (Az elektronikus fórumok, más néven hírcsoportokhoz eljuttatott üzeneteket az összes feliratkozott előfizető olvashatja, és kifejezhető róluk véleményét.) Az irat tanúsága szerint az „Egyház” biztonsági szolgálata, a Különleges Ügyek Osztálya, felhívta a tagokat, hogy árrassák el szcientológiai párti propagandával a hírcsoportot, „hogy kiszorítsuk az elnyomó személyeket a rendszerből”.

Az év végén azonban ismeretlen személyek más megoldáshoz folyamodtak: először az egykori szcientológus Dennis Erlich üzenetét törölte le valaki, arra hivatkozva, hogy az írás közlésével „szerzői jogokat sértettek meg”. Az üzenetben Erlich igazolta, hogy hiteles volt a pár nappal korábban az „Egyház” titkos tanításáról (a tetánok, Xenu és a hidrogénbombával felrobbantott hawaii vulkánok történetét ecsetelő) „OT-szintek”-ről küldött anyag. Ezt követően tucatjával kezdtek eltűnni a fórumról az üzenetek. A kísérő magyarázat minden esetben a „szerzői jogok megsértésével” indokolta az önbíráskodást. A letörölt anyagok azonban, – az a.r.s.-tagok szerint – ritkán tartalmaztak jogvédett anyagot, legfeljebb néhány soros idézeteket, amik még a „méltá-

1996. február 13-án a szcientológia képviselői hivatalos végzés birtokában átkutatták Dennis Erlich lakását, fájlokat töröltek le számítógépéről, és lemezeket koboztak el. Az indoklás ismét a

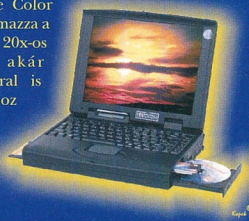
PORTOCOM-6100

Most **350 000 Ft**-ért Öné lehet egy Portocom 6100-as notebook, ami a következőket tudja:

12,1"-os TFT kijelző True Color színekkel. Egyszerre tartalmazza a floppy meghajtót és a 20x-os CD ROM-ot. Gépét akár 233 MMX-es processzorral is kérheti, minden 6100-ashoz hordtáska is tartozik.

Alapkiépítés:

- 166 MMX CPU,
- 2.1 GB HDD,
- 16 MB RAM.

PORTOCOM I.T. | 1115 Budapest XI. ker., Ballagi Mór utca 14.
Tel.: 203-9269, 203-9276, 203-9277, 206-5578, 206-5579
Fax: 203-9275
FAXtel: (23) 504-804 (1) 20237-es kód
Drótposta: portocom@mail.datanet.hu
http://www.portocom.hu

Photo 1280

- 1280x960 pixel
- 3x optikai ZOOM
- Smart Media memóriakártya

A digitális fényképezőgép

Disztribúció:
Budapest, I. ker. Attila út 133.
Tel./Fax: 212-1008
Győr, Tihanyi A. út 2.
Tel./Fax: (96) 502-200

szcientológia „szerzői jogainak” megsértése volt.

Három héttel később a finn rendőrség a szcientológia kérése nyomán kiszállt Johan Helsingiushoz, a finnországi anon.penet.fi szerver üzemeltetőjéhez, amely anonimitást biztosított a rajta keresztül levelet küldő felhasználóknak. Egy ismeretlen levelező nevét tudakolták, aki az „Egyház”

A szcientológia és az internet-felhasználók közötti harc legtöbb emlegetett epizódja azonban az úgynevezett „Fishman-valomás” körötetése a hálózaton. Steven Fishman maga is szcientológus volt, akit 1990-ben Los Angelesben sikkasztás miatt elítéltek. Fishman azt állította, hogy az egyház sугalmazására lopta a pénzt, ám letartóztatása-

SCIENTOLOGY VERSUS PEOPLE

szint „egy a Szcientológia birtokában lévő számítógépről lopott fájlt” körötetett. A kérdéses fájl azonban nem tartalmazott semmiféle jogvédett anyagot, hanem a Klemesrud-eset leírása volt. (Tom Klemesrud hálózata biztosította Erlich internetelését. A férfi lakását „vérel fröcskölte össze” egy ismeretlen nő, aki szcientológiai ügyekben nyomozó adóhivatolnoknak adta ki magát, és kihívta a rendőrséget. Klemesrudot fegyveres támadás vádjával letartóztatták, és csak óvadék ellenében helyezték szabadlábra.)

kor arra utasították, hogy ölje meg pszichológusát (akit beavattott az ügybe), majd hajtsön végre öngyilkosságot.

Fishman szerint a szektában töltött évek során elvesztette józan ítélőképességét, mert agymosásnak vetették alá. Mikor a szcientológia ezér perbe fogta, Fishman az addig hétpécéses titokként kezelt „OT Felsőbb Szintek” bemutatásával védekezett. Fishman szerint OT-kezeléssel arra akarták rávenni, hogy ölje meg a szcientológiával ugyancsak perben álló Larry Wollerheimet (aki a szcientológiai kritizáló FACTnet-hálózat egyik üzemeltetője).

nom kellett a felelősséget, amiért ennyi fájdalmat és szenvedést szabadítottam a világegyetemre... azt is megtudtam, hogy Krisztus Larry Wollersheim képeben visszatért és az emberiség utolsó reményét, a szcientológiai egyházat fenyegeti.”

A Fishman-valomás hónapokig publikus maradt, ám később az egyháznak sikerült elérnie, hogy „szerzői jogainak védelmében” zárolják az anyagot. A kritikusok erre azzal válaszoltak, hogy az interneten több helyen is hozzáférhetővé tették a vallomást, így például feltűnt a hollandiai XS4ALL nevű szolgáltatónál is.

Az egyház emberei 1997. szeptember 5-én megszállták az XS4ALL irodáját és követelték, hogy töröljék az egyik előfizető által körötetett anyagot. A cég azzal érvelt, hogy akár a telefon-társaságok, nem felelhet azért, milyen tartalmú kommunikációt folytatnak „vonalain” az ügyfelek. A felhasználó végül saját maga távolította el a Fishman-vallomást, ám ennek ellenére több más helyen is feltűnt. Az akcióról azonnal több üzenet is

megjelent a hálózaton. A valomás pedig más helyeken tűnt fel újra.

A Fishman-ügy és a többi példa azt bizonyítja, hogy az egyház nehéz helyzetbe került, mert bármilyen támadó lépéséről az internetközösség több millió tagja rögtön értesülhet. A hálózat iránti érdeklődés hatására pedig sok laikus is megismerkedhet a szcientológia híreivel. Az egyház csak annyit tehet, hogy felfedi az anonim felhasználók valódi nevét, és propagandát folytat ellentük.

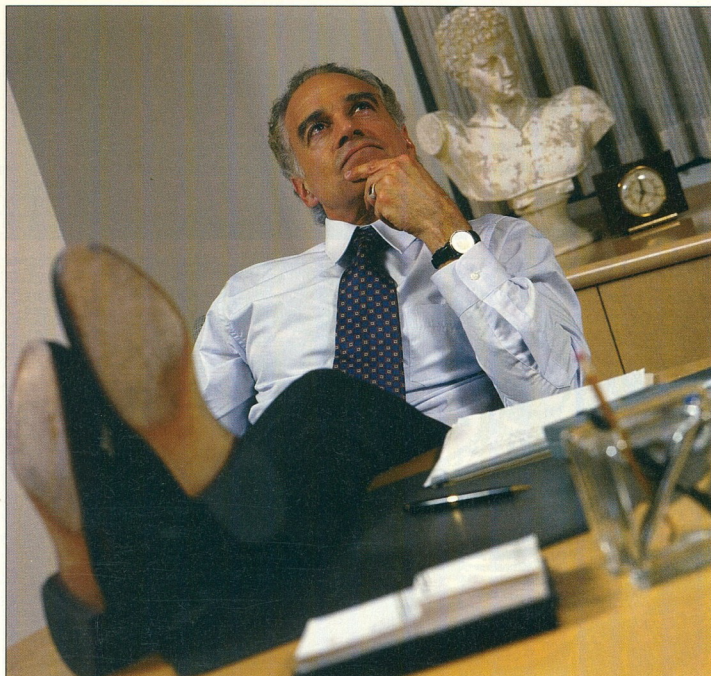
A szcientológia kritikusai ellen folytatott internetháborúja – mint a Skaptic magazin szerzője megjegyzi – felveti a kérdést: „lehet-e és érdemes-e vallási doktrínákat védett márkaként bejegyezni? Ha be akarjuk bizonyítani elméletünk igazát, nem kell-e azt minél több ember számára hozzáférhetővé tenni és megvitatni?” Az „egyház” internetellenes hadjárata arra utal, hogy a szervezet nem vállalja a kihívást.

Klátyk István

A20
Számítógépes, kereskedelmi és Szolgálati Kft.
1107 Budapest, Manori u. 2-4.
Tel. Fax: 240-5942, 261-2240
e-mail: a20@mail.matev.hu

Szamos más céghez hasonlóan
– az Önök igényének megfelelő számítógépes konfigurációt állítunk össze
– valamennyi szükséges periferiát géphez illesztjük
– hálózati rendszerét megtervezük, kivitelezük
– számítógépeinek és periferiáinak nemcsak javítását, felújítását, de rendszeres karbantartását is vállaljuk

Szamos más cégtől eltérően
– akár éjszaka, vagy hétvégén is elvigezzük a fenti munkákat, hogy az Önök tevékenysége folyamatos legyen

Alapszavak (2.)

CD ROM: a számítógép által „értelmezhető” kompaktelemez, amelyen nem csupán hangfájlok, hanem szöveg, kép, videó, egész programok rögzíthetők 650 megabájt terjedelemben.

CD-R: egyszer írható CD, amelyen 650 megabájtnyi adat fér el. Felvitelükhöz, rögzítésükhöz a számítógéphez csatlakoztatott CD-rekorderre (íróra) vagy CD-R meghajtóra van szükség. Az írható CD-eket nyers, üres CD-nek is nevezik. Gyártója válogatja, hogy zöldes, arany vagy kék színűek-e. A hagyományos hajlékonylemezzel (floppyval) ellentétben az üres CD-re általában csak egyszer rögzíthető adat. Egy ideje léteznek többször írható CD-R-ek is.

CD-ROM-író: ezekkel a készülékekkel (meghajtókkal) CD-ROM-ok és zenei CD-k készíthetők (égethetők), illetve olvashatók.

Dolby Surround: az amerikai Ray Dolby által kifejlesztett többszórású eljárás házimozi számára. Műszaki fortélyok révén a két külön hangcsatornából további három-három (elülső, középső és hátsó) hatáscsatornára vezérelhető a hang.

DVD: a Digital Versatile Disc (sokoldalú digitális lemez) rövidítése. Ezekre a korongokra ugyanúgy rögzíthetők szöveg-, hang-, kép-, videofájlok, mint a hagyományos CD-ROM-ra. Csakhogy a DVD-nek a hagyományos számítógépes lézerlemezzel jóval nagyobb a befogadóképessége: 4,7–17 gigabájtnyi adat is elfér rajta, tehát 7-szer, 26-szor több, mint a CD-ROM-on.

E-mail: az electronic mail (=elektronikus posta) kifejezés rövidítése. A hagyományos postaival ellentétben, az ilyen küldemény (lehet szöveg, kép, hang, videó) másodpercek, percek alatt a címzethez ér. Az adatszolgáltatók előfizetői, az internet használói mind rendelkeznek egy vagy több elektronikusposta-címmel. A e-mail küldésének leggyakoribb eszköze a digitális világháló.

Internet: a világot átfogó hálózat, amelyre sok tízmillió számítógép kapcsolódik, mindenekelött közszolgáltatást ellátó intézmények, egyetemek, főiskolák. Az internetes adatszerzés telefonvonalon vagy telepített/bérelt vonalon zajlik le. A hálózaton hálózataról a legkülönbözőbb tartalmak tölthetők le az egyes számítógépekre, írótt/szöveges eszmecsere, de hangos/képes kapcsolat is teremthető.

MMX: a három betűből álló jelölést az Intel, a világ legnagyobb mikroprocesszor-gyártója szabadalmaztatta. A nagy teljesítményű MMX-processzorok különösen alkalmasak képek, hangok és videofilmek feldolgozására, megjelenítésére. Azóta viszont, hogy az Intel megjelenítette a Pentium II jelű lapkákat, az MMX-es gépek kifutó modellekévé váltak.

Nettőzsdé

Tőzsdézés az interneten? Ki ne hallott volna róla! De valóban használják-e az internetet a brókerek és egyéb tőzsdézők?

Kunos Edina, az egyik befektetési részvénytársaság főelőadója például még nem hallott olyat, hogy valaki az interneten keresztül fogadna el megbízást tőzsdei kereskedésre. A New York Broker céggel hamarosan egyesülő intézetnél dolgozó hölgy a világhálón keresztül azonban rendszeresen figyelemmel kíséri a részvénytőzsdéi alakulását. PC-jén állandóan ott vannak a Reuters legfrissebb jelentései.

Az Inter-Európa Bank egyik, nevének mellőzését kérő munkatársra elégedettségének adott hangot, mert azt mesélte, jók a világhálós tőzsdei hírek. Mind a Fornax, mind az MTI-Eco megbízható adatokat közöl, ám ezekre elő kell fizetni ahhoz, hogy az aktuális híreket, árfolyamalakulásokat követni lehessen rajtuk. Ingyenesen csak a pár héttel ezelőtti piaci változásokat lehet letölteni a számítógépre.

Rácz Zsolt, az Általános Értéktörzsgazdálkodási Bank rendszertervezési osztályvezetője elmondta, ők sem kereskednek még a világhálón, mert szerintük az egyelőre még nem elég biztonságos. – Ha ez a „tűzfalas ügy” – mondta – letisztázódik, kikristályosodik, akkor tőzsdei megbízásokat is elfogadunk majd. Addig is maradnak a hagyományos világhálós közléseknél, például a bank napi GI-RO adatait vizsik fel az internetre.

Biztonság ide vagy oda egyes bankok és brókerházak már próbálkoznak a világhálós tőzsdézéssel. Azok, akik úgy gondolják, nem kevésbé veszélyes, mint a banki átutalások elektronikus leveleznylése.

G. M.

Hol
k kezdődik
az üzlet
jövője ?

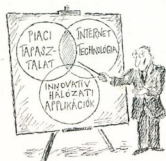
Lapozzon !

Az olyan IBM e-business megoldások, mint pl. a Net.Commerce, már ma is milióné fogalmat hoz olyan cégeknek, mint a Yamaha, az LL Bean, vagy a Japan Airlines.

TÉNY

Már ma több mint 55 millió ember használja nap mint nap az internetet. Három éven belül ez a szám előre láthatóan 175 millióra bővül. (Forrás:IDC/Link)
Az Ön üzlete mekkorára bővül addigra?

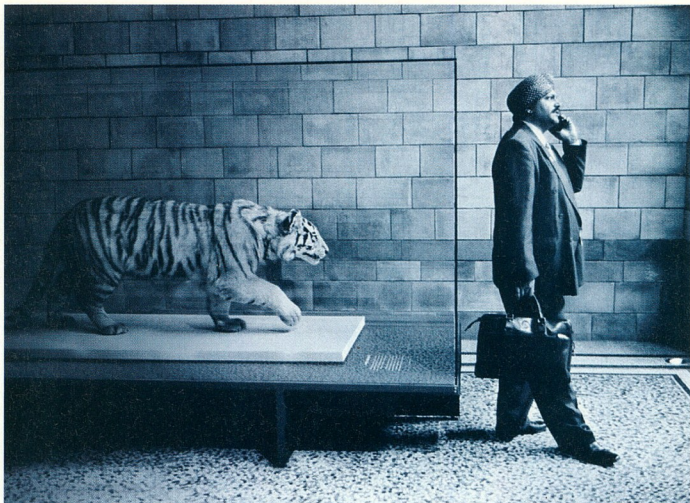
A három „know-how”, ami az üzlet átélés számát. (Gondolta volna, hogy csak az IBM rendelkezik mindezzel?)

TÉNY

A világ első, csak internet alapú bankja, a Security First National Bank mindegyike 1% tranzakciós költséggel számol. Ellenfeleiben a hagyományos bankok 3,5%-ival.

Álmodd-e valaha arról, hogy akkor is pénzt keressen, amikor alszik? Az IBM e-business megoldásaival az Ön internet-oldalait éjjel-nappal működő, vevőorientált stratégiákká válhatnak. Csak képezze el, amikor minden 24 óra három nyolcórás munkanappá válik.

Ma már nem elég egy jó mobiltelefon és néhány rövid fax, hogy a versenytársak előtt járjon. Az IBM e-business megoldásaival az Ön vevői, beszállítói és viszonteladó-partnerei könnyen együttműködhetnek.

Az üzlet jövője ott

Jobb kapcsolatot szeretne a vevőivel? A vállalatok nagy lehetősége ma az ügyfélszolgálati technológiák kiterjesztésében és fejlesztésében rejlik. Az e-business segítségével interaktív önkiszolgáló menüket létesíthet weblapjain, ezáltal személyre szabott szolgáltatást nyújthat ügyfeleinek. (Akár több milliók is.)

A LOTUS NOTES ÉS DOMINO, A LOTUS DEVELOPMENT, AZ INTEGRION ÉS AZ IBM PEDIG AZ INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES BEJEGYZETT VEDJEGYEI. ©1998 IBM CORP.

Az internet mindent megváltoztat. Semmilyen üzleti forma nem vonhatja kétségbe jelentőségét.

Mégis jogos a kérdés: mennyi a hírverés, és mennyi a valóság? (Az Economist magazin felmérése szerint a nagyvállalatok 80%-a rendelkezik internet-oldalakkal. De csak 5%-uk használja értékesítésre!)

Ennél azért többre van szükség.

Valamire, amitől az Ön ége vezető piaci pozícióba kerülhet.

Ez a valami az **e-business**. Elektronikus üzleti tevékenység. A világ felkészült rá. Az IBM pedig lehetővé teszi.

Az **e-business** az, amikor Ön a fontos üzleti rendszereit közvetlenül összekapcsolja partnereivel (vevőket, alkalmazottakkal, viszonteladókkal és beszállítókkal) belső és külső számítógépes hálózatokon keresztül.

Egy kombinálhatja a hagyományos informatikai rendszerek összes erőforrását, a világhálózat mérhetetlen ki-

Álljon itt két példa: **Esettanulmány 1:** Légiközlekedés. Alig több mint egy éve az IBM csatlakoztatta a világ egyik legnagyobb légitársaságának már meglévő jegyfoglalási rendszerét a World Wide Webre (www). Ezzel lehetővé tette, hogy a repülő társaság a világhálón keresztül adjon el jegyeket és szolgáltatáson on-line információt a járatok érkezésétől a rúzsutas számlainformációkig szinte mindenről. A vevők imádják a rendszer kényelmét, a légitársaság pedig a gazdaságosságát. (Egy hagyományos repülőjegy feldolgozása 8 USD; egy elektronikusán kezelt repülőjegyé pedig csak 1 USD.) Azóta az IBM egy sor európai, ázsiai, észak- és dél-amerikai légitársaság számítógépes rendszerét alakította át úgy, hogy az internetről is bármikor elérhető legyenek.

Esettanulmány 2: Banki szféra. Az IBM csatlakozott a VISA USA-hoz és másik 16 vezető bankhoz az úgynevezett Integrion társulásban, mely az elektronikus

kezdődik, hogy

terjedésével. Vállalkozások ezrei tették meg az első lépést az e-business felé azáltal, hogy internet weblapot létesítettek, hogy azokon az üzletet támogató információkat tegyenek közzé. Ez viszonylag egyszerű, de az üzleti életre gyakorolt hatása erősen korlátozott.

A második lépés az úgynevezett „önkiszolgáló oldalak” létrehozása – ahol például az ügyfelek ellenőrizhetik számlaegyenlegüket vagy nyomon követhetik rendelésük kiszállítását. Ez már bonyolultabb feladat, de a várható haszon is nagyobb.

A harmadik lépés, ha minden tranzakció elvégezhető a hálózaton keresztül. Nem csak vétel és eladás, hanem minden olyan üzleti folyamat, amely dinamikus és interaktív információáramlást feltételez.

A világ egyre gyorsabban halad ebben az irányban. Ön felkészült rá?

Az IBM már több ezer vállalatnak, vállalkozásnak és egyéb szervezeti egységnek segített, hogy az elektronikus üzlet útjára lépjen.

banki tevékenység gerincévé vált. Ez ma a világon elfogadott szabványos technológia a biztonságos internet-alapú on-line számlavezetés és pénzforgalom mögött, amely felkészült a nemsokára bemutatandó elektronikus készpénzkártyákra, melyek akár otthon, az Ön személyi számítógépéről is „újratölthetők” lesznek. Egyértelmű, hogy mennyire kényelmes ez a fogyasztók számára és a bankok indítéka szintén nyilvánvaló. Egy aktuális felmérés szerint egy hagyományos, pénztáron keresztül bonyolított tranzakció a banknak 1,07 US dollárjába kerül, ugyanez az interneten keresztül mindössze egy centjébe.

További információ: www.ibm.com/e-business

Ha Önt további az elektronikus üzleti tevékenységgel foglalkozó esettanulmányok érdeklék, tényeket és kész megoldásokat szeretne, látogasson el internet oldalunkra!

Vagy hívjon minket a (800) 200-083-as díjmentes telefonszámon. Itt kezdődik az Ön üzletének jövője.

e-business

Nagy megoldások egy kis helyigónak

GSM vonal az alközpontban

Bizonyára sokan emlékeznek még arra az időre, amikor a telefonhoz jutás szinte egyetlen módja egy mobil készülék vásárlása volt. Akkor csak az analóg rendszer létezett nálunk, és sok vállalat igényezett ezzel megoldani a kommunikációt. Amíg beszélni kellett, nem volt gond, de már a faxoláshoz adapter kellett, és külön átalakítót igényelt az alközponti illesztés is. Ezek drága eszközök voltak, de áruk eltörpült a folyamatos használat költségei mellett, azonban nem volt más...

Most már korlátlanul lehet telefonvonalat kapni, nem okoz gondot az ISDN sem, mégis újra megjelentek azok a megoldások, amelyek a mobil telefon-alközpont illesztést javasolják. Igaz, most nem a vonalszaporítás a cél, hanem a költségsökkentés.

Ez első hallásra hihetetlennek tűnhet, hiszen a hallásra magasabb, mint a vezetékes, de nem minden esetben. Például az úgynevezett III. díjkörzetnél már olcsóbb a GSM, és ha Budapestet nézzük, akkor egy 20-30 kilométeres körön túl már minden település ebbe a tarifába tartozik. Természetesen ha mobilról mobil hívunk, az is olcsóbb, mint ha ezt vezetékesről tennénk. Ezeket figyelembe véve már jó ötletnek tűnik a GSM hálózat és az alközpont összekapcsolása.

A nagy gyártók – a Telular, a Nokia, az Ericsson és a Motorola – szintén így gondolták, ezért mindegyikük kifejlesztette azokat a GSM fővonalú interfésznek nevezett eszközöket, amelyek lényege az, hogy a GSM-kapcsolatot hagyományos vezetékes vonallá alakítja át. Ettől kezdve már pontosan ugyanúgy használható, mint egy normál bejövő fővonal, tehát egyszerűen az alközpontozó csatlakoztatható.

Ennek az az előnye, hogy a kimenő távolsági és mobilhívásokat az alközpont automatikusan az interface készülékre irányítja, és így jelentős költség takarítható meg. Mivel a mobilhívások ára a forgalom növekedésével csökken, így akár 20-40%-os megtakarítás is

elérhető. Természetesen az is megoldható, hogy egy alközpontban a különböző szolgáltatók SIN kártyáival működjön több GSM interface, a szoftver automatikusan a megfelelő berendezésre irányítja a hívást.

Előnyös lehet a fővonalú interfész használata akkor is, amikor aránytalanul, rövid időre kell csak központot telepíteni valahova, és

gondot okoz a megfelelő mennyiségű fővonal biztosítása. Különösen hasznos az interfész akkor, ha biztonsági rendszerekhez kell csatlakoztatni, mert riasztás esetén nincs elvágható telefonvonal, és zavarni is lehetetlen, ellentétben a normál vonalakkal és az analóg rádiós egységekkel.

Lola

SZÁMÍTA A TECHNIKA!

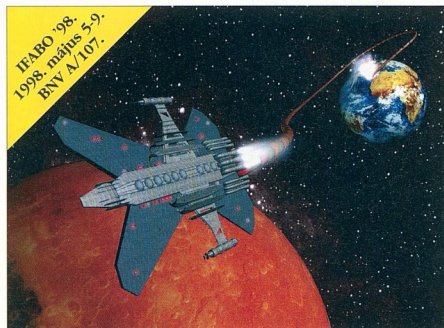
Mi hosszú távra tervezzük. És Ön?

Az első hazai hálózatépítő cég, az X-BYTE megépíti Önnek a **legkorszerűbb informatikai hálózatot**, amelyen egyszerre működhet a telefon, a fax, a riasztó, a beléptető rendszer és

természetesen a számítógépes adatfeldolgozó rendszer is. **ISO 9001-es** minősítésünk, 5000-nél több hibátlanul működő hálózatunk elegendő alapot ad arra, hogy strukturált rendszereinkre **élettartam-garanciát** vállalhassunk.

1037 Budapest, Hunor u. 55., tel.: 250-7016, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.datanet.hu internet: www.xbyte.hu

Bármilyen gyorsan nő vállalkozása, a LaserJet 6P lépést tart vele.

A HP LaserJet 6P egy párdúc hajlékonyságú nyomtató. Egyaránt tervezték egyéni felhasználók és vállalkozások számára. Ezért nyugodtan nőhet cége, nem kell nyomtatót cserélnie. Mondjuk, Önök ketten vannak. Nem probléma. A LaserJet 6P-nek két párhuzamos csatlakozója van, így két PC-t is csatlakoztathat egyszerre. És hogyha hárman vagy öten vannak? Akkor csak illessze a 6P-t egy HP JetDirect külső

nyomtató szerverhez. Így azután közvetlen hálózati kapcsolata lesz. A 6P ráadásul gyors is, percenként nyolc oldalt nyomtat, mindegyiket a legkiválóbb minőségben. A két 350 lapos papírtálcá pedig azt jelenti, hogy kevesebb időt kell pazarolnia papírpótlásra, több jut munkára.

Tartson lépést Ön is a fejlődéssel, és a részletekért hívja a 343-0310-es információs számunkat.

HP web oldal: www.hp.hu

 **HEWLETT
PACKARD**

Kicsik a csúcson

A táska nagyságú noteszgépeké a jövő?

A notebookok fejlődése nem nevezhető éppen zökkenőmentesnek, fejlesztésük során számos technikai problémával kellett megküzdeniük a szakembereknek. A siker azonban a szó szoros értelmében kézzelfogható. Ezek a táska nagyságú gépek ma már nem csak hogy nem másodrangú polgárai a számítógépek világának, de sokak szerint övük a jövő...

A fejlesztők legfontosabb és egyben legnehezebb feladata, a számítógép hordozhatóvá tétele volt. Az üzleti élet szereplői ugyanis egyre jobban igényelték a kis helyen elférő, hordozható, asztali PC, sőt munkaállomás szintű készüléket. A gyártók, ahogy piacgazdaságban illik, neki is veselkedtek a feladatnak, de már a kezdet kezdetén egy sor nehézséggel kellett szembesülniük. Nagy problémát jelentett például, hogy hogyan oldják meg a processzorok hűtését, hiszen a személyi számítógépeknel megszokott ventilátoros rendszer az akkoriban még meglehetősen gyenge akkumulátorokat gyorsan lemerítette volna. Ezek az első, ekkor még lap-topoknak nevezett számítógépek rendkívül gyorsan melegekedtek, ráadásul processzoruk teljesítménye is lényegesen elmaradt a PC-knél megszokottól. A kis teljesítmény mellett a kijelzők képmínősége miatt is elégedetlenkedtek a felhasználók.

Ennek ellenére a vállalati vezető réteg megkedvelte és meg is vásárolta ezeket az olcsónak éppen nem nevezhető gépeket, hiszen szükségük volt egy, a világ bármely részén használható számítógépre. Ne felejtsük el, akkoriban még az is nagyon dolognak számított, ha a szállodai szobák telefonvonalain keresztül a hazai, vállalati számítógéppel kapcsolatba lehetett lépni.

Mára a noteszek minősége és megítélése egyaránt sokat javult, és amellet, hogy áruk folyamatosan csökken, szolgáltatásaikban nemcsak hogy utolérték, de sokszor le is körözték az asztali riválisaikat. Ma már a középvezetők számára sem jelent luxust a

notebook: az USA-ban, ahol egy átlagos PC-t körülbelül ezer dollárért kínálnak, a közepkategóriájú notebookokért sem kell sokkal többet fizetni, hoz-

závetőleg 1400 dollár. Természetesen az extráért mindkét kategóriában mélyebben a zsebbe kell nyúlni.

Ami a notebookok kijelzőinek képmínőségét illeti, a fejlesztők

elégedettek lehetnek munkájukkal, mert azok PC-s monitorokat megszügyenítő paraméterekkel rendelkeznek. A TFT XGA monitorok 1024*768-as képfelbontását látva, még a legelvadultabb notebookellenes felhasználó is csak elégedetten bólogathat, ráadásul a hagyományos képernyőkre jellemző, egész-

minőségű, DSTN rendszerű kijelzővel felszerelt gépek körülbelül 100 ezer forinttal olcsóbbak, mint a TFT-ek. Ezek – azon kívül, hogy rosszabb a színvisszaadásuk – prezentációk elkészítésére és bemutatására is kevésbé alkalmasak, mert csak szemből, a gép előtt ülve lehet tökéletes képet látni. Ennek el-

lenére szövegszerkesztő, táblázat-

kezelő használatához ez az olcsóbb változat is megfelel, de

grafikákhoz, DVD-hez inkább a TFT rendszert érdemes választani.

A kijelző másik fontos tulajdonsága, a nagysága. A gyártók-nak itt két, egymással ellentétes szempontnak is meg kell felelniük. Egyrészt, hogy minél kisebb fogyasztást gyártsanak, hiszen így a gép üzemideje növekszik, másrészt a felhasználók többsége a nagyobb képernyőket kedveli, mert ezek átláthatóbbak, könnyebb rajtuk dolgozni, de ezek többet is fogyasztanak. Ezért a legtöbb mai megjelenítő 13-14 hüvelykes, ami tulajdonképpen kompromisszumos megoldásnak tekinthető. A végtelen zanfántátsáknak egyébként maga az emberi test felépítése is határt szab, a túl kicsi klaviatúra és képernyő kényelmetlenül téma a számítógép használatát.

A kis méret szabta zökkenő lehetőségek születtek a notebookok többségén már megtalálható touch-padot, amivel az ujjunkkal mozgathatjuk a kurzort.

A legkisebb törpék

A Hewlett-Packard nemrégiben mutatta be a világ legvékonyabb notebookját. A két centiméter vastag és nem egészen másfél kilós számítógépe se CD ROM-ot, se floppy nem tett a gyártó, bár nem is igen lett volna hová. A 233 MHz-es Intel Pentium processzor és a 12"-os képernyőméret azonban mindenképp tekintélyt ad ennek a fizetnél nem nagyobb masinának. Notebookját a HP elsősorban felsővezetőknek ajánlja, ami nagyon is érthető, hiszen a mintegy 15 ezer márkás árat mások nem is nagyon tudnák kifizetni.

Kevésbé drága, ám nem sokkal nagyobb a Toshiba Libretto 100 CT számítógépe sem. Elődjét, a világ akkori legkisebb notebookját, még 1997-ben dobta piacra a cég, ám ez 75 MHz-es processzorával túl lassúnak bizonyult. A Libretto 100 CT immár megerősödvé, TFT kijelzővel, 2 GB-os winchesterrel, 32, illetve 64 MB RAM-mal és Pentium 166 MHz-es MMX processzorral jelent meg a piacon, miközben súlya, – ami a két kilogrammot sem éri el, – és nagysága elődjével csaknem megegyezik.

Ezeket a kisebb táská nagyságú, átlagosan három kilónál nem nehezebb gépeket teljesítmény szempontjából sem szabad lebecsülni. A 266 MHz-es Pentium II-es processzor, a 24-szeres CD ROM, a 32 vagy 64 MB-os háttérmemória és akár 5 GB-os winchester még egy PC-nek sem válna szűgyénéré, pedig a notebookot – természetesen, ha van hozzá elegendő pénzünk – még ennél is tovább fejleszthetjük. Lehetőségeinket jól mutatja, hogy sok noteszgép háttérmemóriáját akár 160 MB-ig bővíthetjük, ami bármelyik asztali PC-nek is becsületére válna. A merevlemezek terén további fejlődésre számíthatunk, a gyártók szeptemberre ígérték 5-6 GB teljesítményű winchesterük megjelenését.

A notebook népszerűségének legfőbb oka a sokrétűségében keresendő. Csak nemrég jelentek meg a mobiltelefonra kapcsolható, GSM rendszerrel működő gépek, amik már fax küldésre és fogadásra, de akár internetes csatlakozásra is alkalmasak. A legújabb számítógépek azonban, egy PCMCIA kártya segítségével, mindezekre önállóan, telefonkészülék nélkül is képesek.

Mindezek ellenére van a hordozható gépeknek egy gyengeje, amit a gyártóknak a mai napig nem sikerült teljesen kiküszöbölniük. Ez pedig az akkumulátor problémája. Hiába, hogy a Nickel Metal hydried, a Lithium Ion vagy Lilon akkumulátorokkal akár 3 órát is végig lehet dolgozni, a felhasználónak nap mint nap szembesülnie kell az ezekben tárolt energia végeségével. A notebookok áramforrása nem éppen olcsó mulatság, hiszen a Nickel Metal hydried akkumulátor 20 ezer, míg a Lithium Ion típusú 40 ezer forintba kerül, ám a legkorszerűbb Lionért akár 55 ezer forintot is ki kell fizetni.

A legtovább áramot a CD, illetve a merevlemez-meghajtó fogyasztja, ezért ezek fokozott használatával, a gyári működési időnél lényegesen hamarabb kimeríthetjük telepeinket. Ilyen esetekben segít a notebookok moduláris felépítése, mert az alkatrészek – a CD ROM, a lemezmeghajtó, de

akár a winchester is – szabadon kivehető, illetve kicserélhető. Így fokozott igénybevételnél, helyettük egy tartalék akkumulátorral is felszerelhetjük gépünket. Ennek ellenére a legjobb, ha gépünk pihenő funkcióját maximálisan állítjuk, így már pár perces állás után is automatikusan kikapcsolnak a nagy fogyasztók, amivel csökkenthető az energiafelhasználás. Az akkumulátorokra rátaadással a legtöbb helyen még garanciát sem adnak,

legfeljebb – ha egy héten belül hibásodik meg – visszacsereleik. Tulajdonképpen a forgalmazókat is meg lehet érteni, hiszen az akkumulátorokat legtöbbször a nem megfelelő használat teszi tönkre, míg a gyári hibák, egy hét használat után, nagy valószínűséggel jelentkeznek.

Ezzel máris eljutottunk a notebookok másik neuralgikus pontjához, a szervizeléshez. Sok csekébb forgalmazó Magyarországon termékeit, helyi iroda fenn-

tartását a viszonylag szűkös piaci lehetőségek miatt mégsem tartja kifizetődőnek. Ennek következtében az alkatrészellátás sem mindig megfelelő. Jó esetben legfeljebb néhány hétre kell nélkülözniük gépünket, amik a megrendelt alkatrész megérkezik. Azonban az egyes típusok eltérő alkatrészei miatt az is előfordulhat, hogy a meggondolatlanul vásárolt készüléket csak külföldön tudjuk megjavíttatni.

Fülöp Norbert

Vásárolhat névtelent is...

... de miért tenné...?

...ha ugyanennyiért a NEVET is megkaphatja!

A név azonosít bennünket, egyedülivé tesz a kiváta a felhasználók körében azt az elismerést, sokaságban. Milyen különös, hogy a XII. századból például Anonymus mégis éppen név nélkül válhatott. És ami szinte hihetetlen - Ön most a Compaq císcsálhatatlanná. Ma már ilyesmi nem fordulhat elő. minőséget egy névtelen számítógép árát veheti meg. A világ első személyi számítógép gyártójaként cégünk

Compaq Deskpro 1000 • Pentium® processzor 200MHz MMX™ technológiával
1.6 GB HDD • 256KB 2-level cache • 16MB RAM • S3 Trio 64V2DX PCI
VGA adapter • 1MB Video RAM • 7 Slot (1 Combo, 3 PCI, 3 ISA) • WIN95

COMPAQ
1126 Budapest, Királyhídi tér 8-9
Fax: +36 (1) 457-3699
www.compaq.hu
E-mail: info.hun@compaq.com

Nagyságban az erő

A számítástechnikai közművek térhódítása

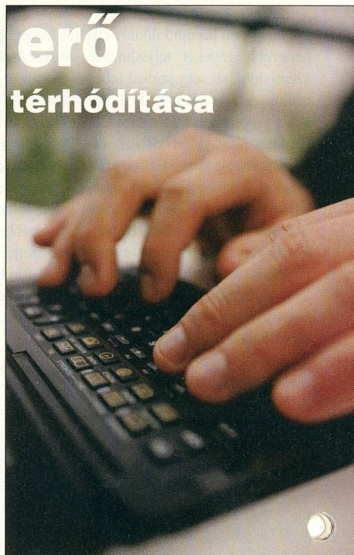
A számítógépkorszak magyarországi kezdetén nagy lépés volt az első számítógépközpontok létrehozása. Ez jelentette azt, hogy az informatika „fogyasztási cikk” lett, pénzért lényegében bárki hozzáférhető. Persze nem a mai értelemben vett módon, és ez okozta az akkori rendszer bukását is: a felhasználók nem vállalták az akkori feldolgozási módszerekkel járó kellemetlenségeket, és amint lehetett, saját gépet és rendszert vettek. Napjainkban mintha visszaterne a múlt, ismét terjednek a távoli számítógépközpontok.

A régi típusú számítógépközpontok bukásának nemcsak a géppark vezetés elavulása volt az oka, hanem elsősorban a szolgáltatás minősége, vagy inkább minőségatlansága. Abban az időben nagyjából úgy történt a fel-

dolgozás, hogy a vállalat az összes bizonylatát a hónap végén beszállította a központba. Ott az adatregisztrátó előbb lyukszalagra, majd a fejtetőben időközben mágnesszalagra vitték, és ez dolgozta fel a számítógépet. Az eredmény egy nagy tömeg, telenyomatot leprellő volt, amelyet esetleg csak pár hónap múlva kapott kézhez a megrendelő. A feldolgozás természetesen a hónapokkal régebbi állapotot mutatta, érthető, hogy nem sokra mentek vele.

Sok gondot okozott a központi bérszámfejtés is. A sűrűn előforduló reklámozási hibák miatt a fizetésnapok után reklamációk sokaságát kellett elintézni, szóval gyakran több kárral, mint haszonnal járt a központosított adatfeldolgozás. Így, amint a komputer elérhető árúak lettek, a vállalatok létrehozták saját rendszerüket, a bér munkát végző központok pedig kihaltak, mint a mamutok.

Az egészen csak az az érdekes, hogy míg nálunk tartott az agónia, az óceán túlsó partján, az Egyesült Államokban újra erősödni kezdtek a szolgáltatást nyújtó számítógépközpontok. Igaz, ezek már egy más kor, más minőséget nyújtó vállalkozásai voltak. Felismerték ugyanis, hogy túlságosan nagy költ-

séggel járna, ha minden felhasználó megvenné az összes szükséges programot, és alkalmazná a megfelelő szakembereket az üzemeltetéshez. Sokkal célszerűbb, ha mindezt egy központ teszi, és ehhez csatlakoznak a felhasználókhoz kihelyezett terminálok.

Májusi 31-ig minden 13"-21" 3M monitorozású és ergonómiai kiegészítő 15% engedménnyel!

3M AF 100L 13-1" földelt	7.900,-	6.690,-
3M AF 200L 13-15" földelt	10.990,-	8.890,-
3M AF 250L 13-15" földelt, kontúr	16.300,-	15.490,-
3M HF 300L 13-16" körpárizsítás	25.500,-	21.690,-

MACRODRA Kft. 1123 Budapest, Alkotás u. 21.
☎/fax: 212-1648, 156-4802; E-mail: kellek@macrodra.hu

LAP Studio
SZÁMÍTÁSTECHNIKA

1066 Bp., Zichy Jenő u. 3. T./F: 331 8152, 331 8511, 332 3988 F.: 331 8374
1085 Bp., Jászai Mari t. 69 T.: 138 4142, 138 4147 F.: 118 7031
1037 Bp., Békai u. 9-11. T./F.: 388 1240
WEB: www.lapstudio.hu Fax/fiók: 311 8214, 311 8490
Kérje részletes tájékoztatóinkat. Az árnyékolásos foglalt fenntartjuk.

LAP System számítógépek: netto	HP DeskJet 670C nyomtató	39 700,-
Celer600-P166 (16 MB, 1 GB) 81 300,-	HP DeskJet 720C nyomtató	66 100,-
Pentium 200 MMX	HP LaserJet 6L kézi nyomtató	86 800,-
(16 MB RAM, 1,6 GB HDD)	Epson Stylus Color 400 nyomtató	59 500,-
14" Színes monitor 3 év gar.!	Epson Stylus Color 600 nyomtató	59 400,-
17" GoldStar monitor 3 év gar.!	Canon BJC-260 nyomtató	29 300,-

20% KÉSZLETTEL a fentebből

IFABO BUDAPEST 1998

Találkozzon velünk!

1998. május 5-9.

Budapesti Vásárközpont
Naponta: 10.00-18.00 óráig, szombaton 16.00 óráig

Nemzetközi Szakvásár

- Számítástechnika
- Telekommunikáció
- Repro- és másológéptechnika
- Irodaszervezés
- Irodabútor

„Asparagus fibexiensis“

A Fibex világmárkákat kínál hazatelepítőnek. A kommunikációs hálózatok, optikai és strukturált kábelvezető anyagok és kiegészítői, elemeinek legjobb gyártói bízták ránk termékeiket. Büszkék vagyunk rá, hogy az új hazai hálózatok a mi közvetítésünkkel épüljenek. A felhasználók nyugodtak lehetnek, a beépített technológia szűcszennelvény, értékelő és a gyártók hosszú idejű garanciája támogatja. Minden és azonnal az Önök rendelkezésére áll.

A világmárkák: BICC Brand-Rex – Millennium kábelvezető rendszerek (200 MHz-re is 15 év rendszergarancia); FELTEN&GUILLEAUME – optikai kötélszennelvények; IANOPTICS – aktív hálózati és firewall-termékek; Prielli – Óásys optikai kábelvezető rendszer; Thomas&Betts – Nevada Western kábelvezető rendszerek.

Még felsorolni is nehéz, mi mindennel állunk az Ön rendelkezésére. Megrendelését – teljesítés aktív készletünk mértékéig – azonnal teljesítjük. Tanácsadással, információval segítjük munkáját.

Ja, és a spárga (*Asparagus taur.*)? Ez a csemege párolva, pikáns mártásokkal önállóan vagy sülték korekettéit mennyire eledel. Nem csak hálózatépítőnek!

Fibex Kereskedelmi Kft., 2600 Vés, Zinyi u. 41/A
Telefon: (27) 314 882 • fax: (27) 314 909

Fibex
VILÁGMÁRKÁK
HÁLÓZATOK ÉPÍTÉSÉHEZ

Ez a kihelyezett terminál az új koncepció lényege, ettől lett siker az Újvilágban. No meg attól, hogy rendelkezésre álltak a megfelelő minőségű adatátviteli vonalak és olyan számítógépek, amelyekkel azonnal – online – elvégezhető a feldolgozások. Ettől kezdve minden felhasználó úgy érzékeli, mintha a saját gépén futna a program, ott lenne az összes adat, és az eredmény is azonnal látható. Nem kell viszont törőnie a programok megvásárlásával és frissítésével, a rendszeres mentésekkel, karbantartásokkal, nincs rendszer- és programgazda. Ez a szolgáltató dolga, aki teljes anyagi felelősséget vállal az üzemeltetésért.

Ma az Egyesült Államokban a kórházak több mint 80%-a bér munkában üzemelteti informatikai rendszerét, de rengeteg kisebb-nagyobb kereskedelmi és iparvállalat veszi igénybe az erre szakosodott központok szolgáltatásait. Az üzletág virágzik.

Nálunk nem ilyen rózsás a helyzet. A szemléleti problémákon túl – az a biztos, ami a kerítésen belül van! – az infrastruktúra hiánya is lehetetlenné tette a számítástechnikai közművek (computing utility) létrejöttét. Amíg éveket kellett várni egy rossz minőségű telefonvonalra, addig szóba sem jöhetett a kihelyezett terminálokra alapozott megoldás. Mostanra viszont megszűnt ez az akadály, ezért az IBM 1996-ban elindította az első – és mindmáig egyetlen – szolgáltatást, amelyet

BCU-nak (Business Computing Utility) neveztek el.

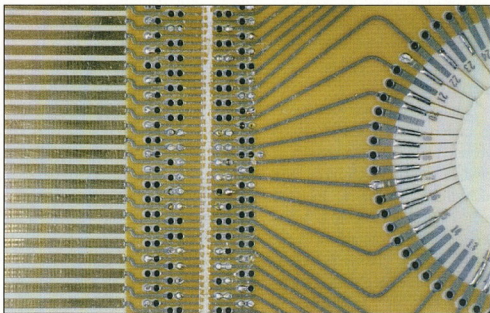
A szolgáltatás lényege, hogy lehetővé teszi az integrált vállalatirányítási szolgáltatásokat azon cégek számára is, amelyek eddig nem engedhették meg maguknak a bevezetését járó tetemes beruházást. A BCU nagy sebességű (bérelt vonali, ISDN stb.) kapcsolatot teremt a felhasználó és a központban üzemelő RS/6000 SP típusú multiprocesszoros szuperszerver között. Ezen a vonalon érhető el a szerveren futó alkalmazások, sokszor kisebb választókövet, mintha a saját szervert használnák.

A rendszerben ma a LIBRA 4GA integrált vállalatirányítási programcsomag és a Lotus Notes érhető el, és rövidesen az EDI-n (Electronic Data Interchange – elektronikus adatszere) keresztül közvetlenül lehet az áfa- és adóbevallást eljuttatni az APEH-hoz.

Információink szerint a szolgáltatás kialakításánál különösen fontos kérdés volt a rendszer biztonsága, védelme. Pál Pé-

ter igazgató elmondta, hogy az IBM több évtizedes tapasztalatára építve, a legmagasabb szintű elvárásoknak és követelményeknek is megfelelő fizikai és logikai védelemmel látják el a rendszert. Tűzfal és operációs rendszer szintű védelmet alakítottak ki az illetéktelen behatolás ellen. Az adatok titkosítása a legmodernebb technológiával történik, amely a jelenlegi és a közeljövőben elérhető számítástechnikai kapacitással feltörhetetlen kódot alkalmaz. Az adatokat tükrözve, két példányban tárolják, és napi mentések alapján biztosítható az előző napi állapot visszaállítása. Az adatokhoz való hozzáféréshöz három biztonsági szinten kell túljutni, amelyek mindegyike külön védelemmel van ellátva.

L. L.

Tavaszi zsongás. Minden új életre kel. Miért ne használná ki hát Ön is a megújulás lehetőségét? A termelési költség, a gazdaságosság fogalmát értelmezni újra a DIGITAL legújabb, Microsoft® Windows NT® operációs rendszerére optimalizált számítógépesládája. Az egy és több processzoros Intel alapú szerverek és az őket felülről kiegészítő - most minden eddiginél kedvezőbb árú - 64 bites Alpha processzoros kiszolgálók az iparág legteljesítőképpibb kínálatát biztosítják. A DIGITAL és a Microsoft® stratégiai szövetsége révén pedig egyedülálló háttértámogatás áll ügyfeleink rendelkezésére. Így kaphat új lendületet az Ön üzlete is. A halkán zümmögő új DIGITAL szerverek mindíg emlékeztetni fogják rá: most már valóban nincs megállás! Keresse viszonteladóink adatait honlapunkon, a www.digital.hu cím alatt.

digital

© 1998. Digital Hungary Kft. Minden jog fenntartva. DIGITAL és ALPHA a Digital Equipment Corporation védjegye. A Microsoft és a Windows NT a Microsoft Corporation bejegyzett védjegye.

A vállalat, immár hagyományosan nevezhető amszterdami kétnapos PreCeBIT konferenciáján a szakmai sajtó számára mutatta be újdonságait, és egy kicsit a jövőbeni lehetőségekről is felbontotta a fátyalt. A rengeteg újdonságot csak győzzem felidézni.

A találkozó legnagyobb sztárja címért két termék is szoros versenyt vívott egymással: az egyik a 106 cm átmérőjű és falra akasztható plazma-tv, melynél még 160 fokos szögben is teljes terjedelmében látható a képernyő. Igaz, az élesség és a kontraszt egyelőre még nem a legtekintélyesebb. A szolgáltatások

azonban kárpótolták a készülék használatját.

E tizenkét centiméter átmérőjű televízióba egyszerre nyolc hangszórót zsúfolnak be, ráadásul ezek még jól is szólnak. Házi-mozik készülékekről lévén szó, a lapos tévé komplett Dolby ProLogic hangrendszerrel is kapott. Az alapszolgáltatások: hatszoros kép a képen funkció, 16:9 méretarányú megjelenítés, térhatás. A készülék ára – 15 ezer amerikai dollár, azaz több mint hárommillió forint – viszont vélhetően nem teszi tömegáruvá ezt a valóban sokoldalú és a legmagasabb csúcstechnikát képviselő készüléket.

Baromfi alakú

A legnagyobb számítástechnikai és informatikai kiállítás, a CeBIT-et megelőző hetek legalább olyan izgalmasak, mint az a néhány nap Hannoverben. A nagy cégek többsége ugyanis már előzetesen bemutatja legújabb fejlesztéseit és ötleteit. Nem tett más-ként az egyik legjelentősebb nagyvállalat, a Philips sem.

Persze a német újságíró kollégák a Flat tévé esetében is találtak kivételt. A legnagyobb gondjuk az volt, hogy ha éppen nem használjuk, hogyan is néz ki egy lakás falán ez a csodakészülék, hiszen akkor csak egy szürke keret látható, semmi más...

A másik kedvenc az otthoni szett, amit egyszerűen csak multimedias szórakoztató központnak nevezhetünk. Íme az összetevők: egy második generációs DVD asztali készülék, Dolby Prologic erősítő és a hozzá tartozó hangfalak, webtévérrendszer, valamint a már említett Flat tévé, illetve mindezek irányítására egy

univerzális távkapcsoló. A webtévé szolgáltatásainak kiválasztása pedig infravörös billentyűzettel és egérel történik, ami gyakorlatilag azt eredményezi, hogy a szett segítségével a média és az informatika csatlakoztatott területére bepillantást nyerhetünk anélkül, hogy ki kellene lépünk lakásunkból. A kérdés mindössze az, hogy mi ezt valóban szeretnénk-e?

Persze a fentiekén kívül is volt érdekesség, például a webkamera, ami mindazt tudja, amit tudnia kell: kis méret, viszonylag jó felbontás, legnagyobb erőnyük pedig szokatlan megjelenésű. A Philips-féle webkamerák ugyan-

HP Office

a kulcsra kész iroda, megújult tartalommal, változatlan feltételekkel

Egy teljes iroda már 99.900 Ft/hó*-tól

A HP Office akció 1998-ban is folytatódik. A Hewlett-Packard Magyarország egyedülálló csomagját megújult tartalommal, de változatlan feltételekkel kínáljuk Önnek. **[A MEGTARTÓT ÍGÉRET]**

A CSOMAG TARTALMA

Hardver a megszokott HP minőségben:

- 1 db HP NetServer E45 szerver Intel Pentium II® processzorral kiszolgáló 4.3 GB HDD, 64 MB RAM, 10/100TX hálózati kártya, HP SureStore T41 szalagos háttértároló, 33.600 baud sebességű adat/fax modem, 14" SVGA monitor
- 3 db HP Vectra VE munkaalommal Intel Pentium® processzor MMX™ technológiával, 16 MB SDRAM, 2.1 GB Ultra ATA/33 diszk, 14" SVGA színes monitor
- HP LaserJet 6P 600 dpi, 8 lap/perc lézernyomtató
- HP AdvanceStack hub 8 RJ-45 UTP port és 1 BNC port 10Base-T hub

Integrált irodai szoftver környezet:

- Microsoft® Irodai Kiszolgáló Csomag a szerveren (5 felhasználó) – BackOffice-ra épülő, integrált kiszolgáló szoftver csomag, melynek fő elemei: Windows NT Server, Front Page és Index Server, SQL Server, Exchange Server/Outlook, Fax Server, Internet Connection Wizard, Proxy Server, Shared Network Modem
- Windows 95 operációs rendszer és MS Office 97 Professional (magyar nyelvű) a PC-ken
- Scriptum Business™ angol szótár-csomag CD-n, 5 felhasználós hálózati licenc

Szolgáltatás:

Ön kulcsra, azonnal használható vehető rendszert vesz át viszonteladónktól. A szerver üzemeltetésében, a rendszeradminisztrációs feladatok elvégzésében a HP Távfelügyelet segít Önnek.

Finanszírozás:

Három éves futamidőjű tartós bérlet technológiai csere opcióval, már 99.900 Ft + ÁFA* havi bérleti díjjal!

The Intel Inside logo and Pentium are registered trademarks and MMX is a trademark of the Intel Corporation. Microsoft, Windows, is a registered trademark of Microsoft Corporation. © 1998 Hewlett-Packard Company.

NAGYKERESKEDŐ:
RCE Kft.
1118 Bp. Szurdok u. 1.
Tel.: 246 - 40 - 50

VISZONTELADÓK:
E - COOP Kft.
1118 Bp. Őllei út 81.
Tel.: 217 - 3661

MAX Trust Kft.
1112 Bp. Kéró u. 16.
Tel.: 215 - 2574

(További információért látja a fenti telefonszámokat, vagy a HP Hotline-t: 343-0310. HP Magyarország website: <http://www.hp.hu>)
* A fenti ár 210 Ft/USD árfolyamny értendő. A Hewlett-Packard a havi bérlet összegét legfeljebb a dollár árfolyamváltozásának mértékéig igazolhatja.

kamera és falitvé

is pontosan olyanok, mintha a baromfiudvarból szalasztották volna őket. Van kacsa és csirke formájú, sőt, állítólág készül a lúd változat is.

Hasonló érdeklődés övezte a Velo fantáziavetű ceruzaalapú kézi (handheld) PC-t, amely Doug Dann, a fogyasztói részleg igazgatója szerint méltó ellenfele lesz a HP és a Psion hasonló termékeinek. A Velo – mint oly sok társa – operációs rendszerként a Microsoft Windows CE 2.0-as verzióját hasz-

nálja, a beépített modem segítségével pedig e-mailezni és internetezni is lehet vele, ami ritka ebben a műfajban.

És végül egy újfajta processzor: a TriMedia, amelyet a Philips tervezői kifejezetten multimédiás igényekre fejlesztettek ki. A TM 1000-es proci képes hang, kép, grafika és adatállományok valós idejű megjelenítésére és értelmezésére, ezenkívül a már standardnak számító MPEG-1 és MPEG-2 szabványokat is isme-

ri. A Philips készülékeit a hírek szerint a jövőben kizárólag ezzel a processzorral hozzák forgalomba.

Valóban volt tehát látni- és hallanivaló, és ha valaki egy ilyen rendezvény után azt gondolja, hogy ezek a készülékek nem halandó ember számára készültek, azoknak hadd idézzem fel azokat a konfigurációkat, amelyeket öt évvel ezelőtt lehetett kapni a boltokban...

Klátyik István

Vatis a vátesz: őva int az FBI

Gondban van az amerikai hálózatok kielégítőnek nem nevezhető biztonsága miatt Michael Vatis, a National Infrastructure Protection Centers vezetője. A ZDNet News jelentése szerint Vatis, az FBI, amerikai szövetségi rendőrség magas beosztású hivatalnok a valóságos horror forgatókönyvét változta föl az amerikai kongresszus (törvényhozás) illetékes bizottsága előtt ismertetett jelentésében. Hackerek, azaz kódfeltörők képesek lehetnek egyik pillanatról a másikra megbénítani a települések segélykérő-riasztó hálózatait, rendszereit, vagy működésképtelenné tenni repülőtereket. Ez utóbbi már meg is történt nemrég Massachusetts államban, ahol egy tizenéves hacker „elvágtá” az irányítótorony számítógépes összeköttetéseit. A következmény: nem lehetett bekapcsolni a leszállópálya irányfényeit. Kis híján súlyos szerencsétlenséget idézett elő a tréfás kedvű, a komputerhez és a programokhoz kétségkívül különös hozzáértést bizonyító kamasz. Vatis, a vátesz (=jós) erre hivatkozással is nyomatékosan kérte az amerikai kormányt, sürgősen fogatosítson átfogó megelőző intézkedéseket egy „internetes Pearl Harbour” megelőzése céljából. A FBI magas beosztású szakértője egyúttal indítványozta: alakítsanak külön egységeket a tervezett kódfeltörő-támadások felderítésére. Egy pillanatra sem szabad lebecsülni például a Pentagon, a védelmi minisztérium számítógéprendszere elleni logikai támadásokat, még ha pusztá „újgyakorlatnak” tekintette is elkövetője. Vatis idézte a Computer Security Institute egyik tanulmányát, amely szerint a kódfeltörők a tavalyelőttinél hatodával több sikeres támadást követtek el tavaly vállalatok, intézmények, hivatalok számítógépes hálózatait ellen.

K. L.

Távoktatási megállapodás

Szombathely, Pécs és Eger tavaly közös távoktatási rendszer kiépítéséről írt alá megállapodást. A városok önkormányzatai és a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) meg egyeztek abban, hogy kompatibilis vizsgarendszert alakítsanak ki, így remélhetőleg a távoktatásban részt vevő felsőoktatási intézetek átjárhatóak lesznek. A rendszer nyilvános próbaüzemét április 14-én négy helyszín összekapcsolásával egy videokonferencia keretében tartották. Mivel a programot a Budapesti Műszaki Egyetem is támogatja, a konferencia budapesti helyszíne az egyetem galériája volt.

A CeBIT legjobb operációs rendszere

Az SCO Santa Cruzban bejelentette új operációs rendszerének, a UnixWare 7-nek a piacra bocsátását. Az Intel platform legfejlettebb operációs rendszerének tekinthető UnixWare 7 már a 64 bites technológia követelményeinek megfelelően készült és öt fő feladatorientált változatban készül. A CeBIT legjobb operációs rendszere díjat is a UnixWare 7 nyerte, megelőzve ezzel a Windows 98-at, a Windows NT 5.0-át, és a Novell NetWare-ét. A CSO magyarországi stratégiáját Greg Bogochwalski négy pontban összegezte: a partneri program beindítása, a meglévő ügyfelekkel még szorosabb kapcsolattartás, technikai és kereskedelmi tréningek szervezése, valamint szorosabb munkakapcsolat a médiával.

Távközlési projektek menedzselése

A nagy távközlési és informatikai projektek menedzselésének kérdéseiről rendezett fórumot a Híradástechnikai Tudományos Egyesület. Hazánkban ez volt az első ilyen jellegű rendezvény, melyet a liberalizálódó távközlési piacon kialakuló verseny, illetve az egyre összetettebbé váló távközlési-informatikai beruházások tesznek szükségessé.

Egon újabb szolgáltatása

Ha valakinek van már saját ingyenes e-mailcím és mindez Egonnal (<http://egon.ya>

hu/) készítette, mátlól újabb kényelmi szolgáltatással lehet gazdagabb: rövid üzenet formájában értesülhet arról, hogy elektronikus küldeménye érkezett. Elég beikszelnie egy mezőt, és már csak akkor kell levelet olvasnia, ha új érkezett, mindezt a GSM telefonjára kapott SMS (rövid szöveges üzenet) útján tudja meg.

A Westel támogatja az öttusa vb-t

Az 1999-es felnőtt női és férfi öttusa világbajnokság aranyfokozatú főszponzora a Westel 900. A Budapesten július 12. és 18. között rendezendő eseményre a szervezők nagy idegenforgalmi látványosságot terveznek.

Könyvkereskedés az interneten

Nem kell gazdasági szakembernek lenni annak belátásához, hogy óriási előnyt jelent egy könyvkiadónak, ha teljes, rendelhető könyvvállományáról állandóan tudnak az esetleges vásárlók. Az egy-egy könyv után érdeklődők döntését nyilván elősegíti, ha vásárlásért sem kell a boltba menni. Mindehhez csak az kell, hogy kihasználjuk azokat a lehetőségeket, amelyeket az interneten keresztül folytatott elektronikus kereskedelem ad.

A Bull Magyarország Kft. projektjének lényege, hogy a kiadó termékismertetőit az interneten keresztül elérhetőek, és a hagyományos módszerekhez képest idő- és pénztaka-

rékos elektronikus rendeléstámogató rendszer segítségével a könyvek megrendelhetőek.

A felhasználói oldalán a rendszer működését nem igényel jelentős számítástechnika. Előképzettséget. Egy Web böngésző segítségével egyszerűen lehet az adatbázisról információt szerezni, azonban a rendeléshez szükséges egy, a rendelést küldő azonosítást szolgáló chipkártya a hozzátartozó chipkártyaolvasóval és a megfelelő szoftver-kiegészítéssel.

A chipkártya rendelkezik azokkal a lehetőségekkel, amelyek biztosítják a felhasználó adatainak védelmét, a jogosulatlan hozzáférés elleni védelmet, ugyanakkor lehetőséget biztosít arra, hogy a megfelelő helyeken szükséges információk az intézmény, illetve a rendszer számára rendelkezésre álljanak. Egyaránt támogatja a szükséges adatok változathatatlanságát (azonosítók), a gyors módosítást igénylő beavatkozásokat, valamint a különböző használati statisztikák előállítását.

A megrendelés támogató rendszer egyik továbbfejlesztési lehetősége, hogy a chipkártya azonosító funkcióján túl elektronikus pénztárcaként is üzemel. Ezzel kivédhető az a gyakran jogos aggály, hogy az interneten keresztül áttűrelésnél illetéktelenek is hozzá férhetnek az adatokhoz. Az elektronikus pénztárcánál a kényes kódok nem mennek ki a világhálóra. A fizetés úgy történik, hogy az előre „feltöltött” kártyáról leíródik a fizetett összeg, és a hálózaton csak ennek tényét kell átvenni.

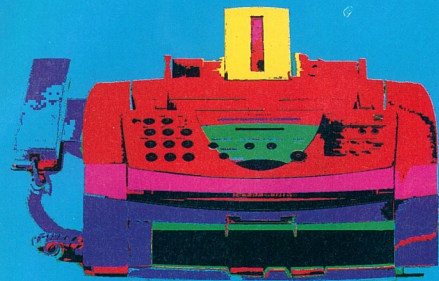
Alközponti környezetben vállalkozásának telefonköltéséből akár

40%-ot is MEGTAKARÍTHAT a Nokia Premicell GSM interface használatával!

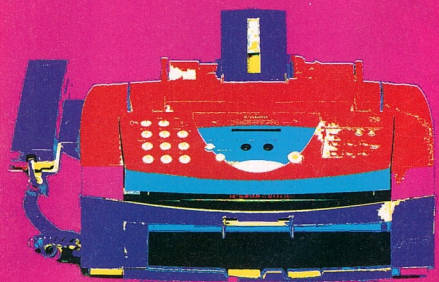
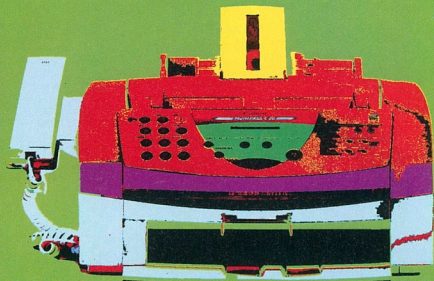
További információ: CITY FORCE GSM Szaküzletben Bp. VII. Hernád u. 43. T:351-0444, 06-80-625-625
e-mail cím: cityforc@mail.datanet.hu

Canon

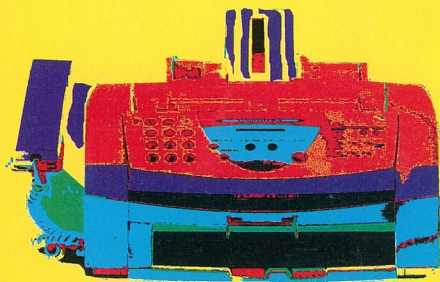
SZÍNES NYOMTATÓ

PC-FAX

MÁSOLÓ

SZKENNER

AZ IGAZI MŰALKOTÁSOKNAK TÖBB MONDANIVALÓJUK IS VAN.

Szóval Ön eldöntötte, hogy egy gép szeretné megoldani a faxolást, a szkennelést, a másolást, a telefonálást és a színes nyomtatást. Rendben. A megoldás az új Canon MultiPASS C20. A kompakt, többfunkciós irodai eszköz, mely mostantól még többre képes: a forradalmian új, karakterfel-

CREATED BY CANON
...HOGY ÖNNEK MINDEHÉZ
CSAK EGYETLEN GÉPRE
LEGYEN SZÜKSÉGE

ismerő szoftvernek köszönhetően úgy szkennelheti be vele dokumentumait, hogy azokat

akár tovább is szerkesztheti. Készüljön a legjobbakra!

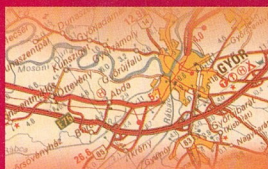
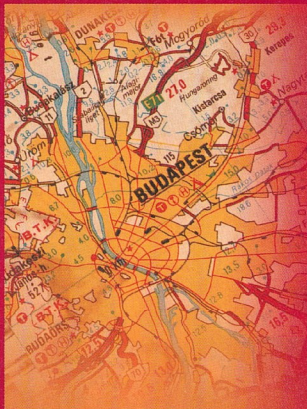
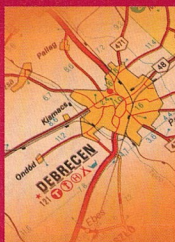

CANON MULTIPASS C20

BUDAPEST: ANT Tel.: (1) 331 5353 • DELTA ELEKTRONIK Tel.: (1) 250 4275 • HAMEX Tel.: (1) 267 1678 • HOLLAND SZERVIZ Tel.: (1) 319 5167 • INTERELEKTRONIK Tel.: (1) 390 3900 • LÉZER Tel.: (1) 214 8090 • MŰSZERTECHNIKA Tel.: (1) 262 6666 • ROWEX Tel.: (1) 129 1600 • TONER Tel.: (1) 215 1687 • TRENDIX Tel.: (1) 463 7000 • BÉKÉSCSABA: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (66) 324 760 • BONYHÁD: INTERELEKTRONIK Tel.: (74) 451 111 • DEBRECEN: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (52) 414 156 • DELTA ELEKTRONIK Tel.: (52) 451 452 • TRENDIX Tel.: (52) 410 292 • GYŐR: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (96) 320 233 • KECSKEMÉT: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (76) 321 925 • MISKOLC: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (46) 411 416 • ROWEX Tel.: (46) 358 310 • TRENDIX Tel.: (46) 500 332 • NYIREGyhÁZA: INTERELEKTRONIK Tel.: (42) 314 073 • PÁPA: TRENDIX Tel.: (89) 324 769 • PÉCS: DELTA ELEKTRONIK Tel.: (72) 336 779 • MŰSZERTECHNIKA Tel.: (72) 333 987 • ROWEX Tel.: (72) 336 193 • SZEGED: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (62) 326 800 • TRENDIX Tel.: (62) 323 366 • SZÉKESFEHÉRVÁR: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (22) 349 338 • TRENDIX Tel.: (22) 503 801 • TATABÁNYA: MŰSZERTECHNIKA Tel.: (34) 310 004 • VESZPRÉM: DELTA ELEKTRONIK Tel.: (88) 402 194 • MŰSZERTECHNIKA Tel.: (88) 426 506 • ROWEX Tel.: (88) 407 201 • ZALAEGERSZÉG: ROWEX Tel.: (92) 316 804

CANON Hungária Kft.: 1134 Budapest XIII., Váci út 37. Tel.: (1) 465 8020 Fax: (1) 270 4080

Nem kell, hogy ott legyen, ott legyen,

Nem kell ott lennie, hogy jelen legyen, ha egy távoli hellyel ISDN-vonalat köti össze. A kommunikációs lehetőségek vonala a világ különböző pontjain lévő embereket kapcsolja össze, s lehetővé teszi, hogy egyszerre ugyanazon a munkán dolgozzanak. Az ISDN-hálózatot keresztül telefonálhat, ezzel párhuzamosan egy szempillantás alatt továbbíthat nagy tömegű számítógépes állományokat. Ráadásul nem csupán szöveget vagy bonyolult grafikákat, hanem zenét és mozgóképet is! A digitalizált adataitvitel jelentősen növeli a sebességet és a minőséget, így például lézeryomított minőségben faxolhat is. Az ISDN-vonalat egyesíti a különböző kommunikációs lehetőségeket, hogy egy távoli kapcsolat még élőbb és emberközelebb legyen. A tér ma már nem választja el attól, hogy időben ott legyen! Kapcsolódjon Ön is az ISDN világméretű hálózatára, és száguldjon velünk a jövő kommunikációs gyorsvasútján, amely egyik partnerétől a másikig repíti Önt és gondolatait! Hívja alábbi Zöld számainkat, vagy érdeklődjön viszonteladóinknál! Munkatársaink szívesen válaszolnak ISDN-nel kapcsolatos kérdéseire.

Budapest

Személyes értékesítés **06 80 300 001**

Telefonos értékesítés **06 80 266 444**

Miskolc

Értékesítési osztály **06 80 300 004**

Debrecen

Értékesítési osztály **06 80 300 005**

Pécs

Értékesítési osztály **06 80 300 007**

Sopron

Értékesítési osztály **06 80 300 009**

MATÁV ISDN

ha ott van az ISDN

Ingyenes információs Zöld szám:

06 80 203 203

Internet-clm: www.matav.hu

Egymás közt

